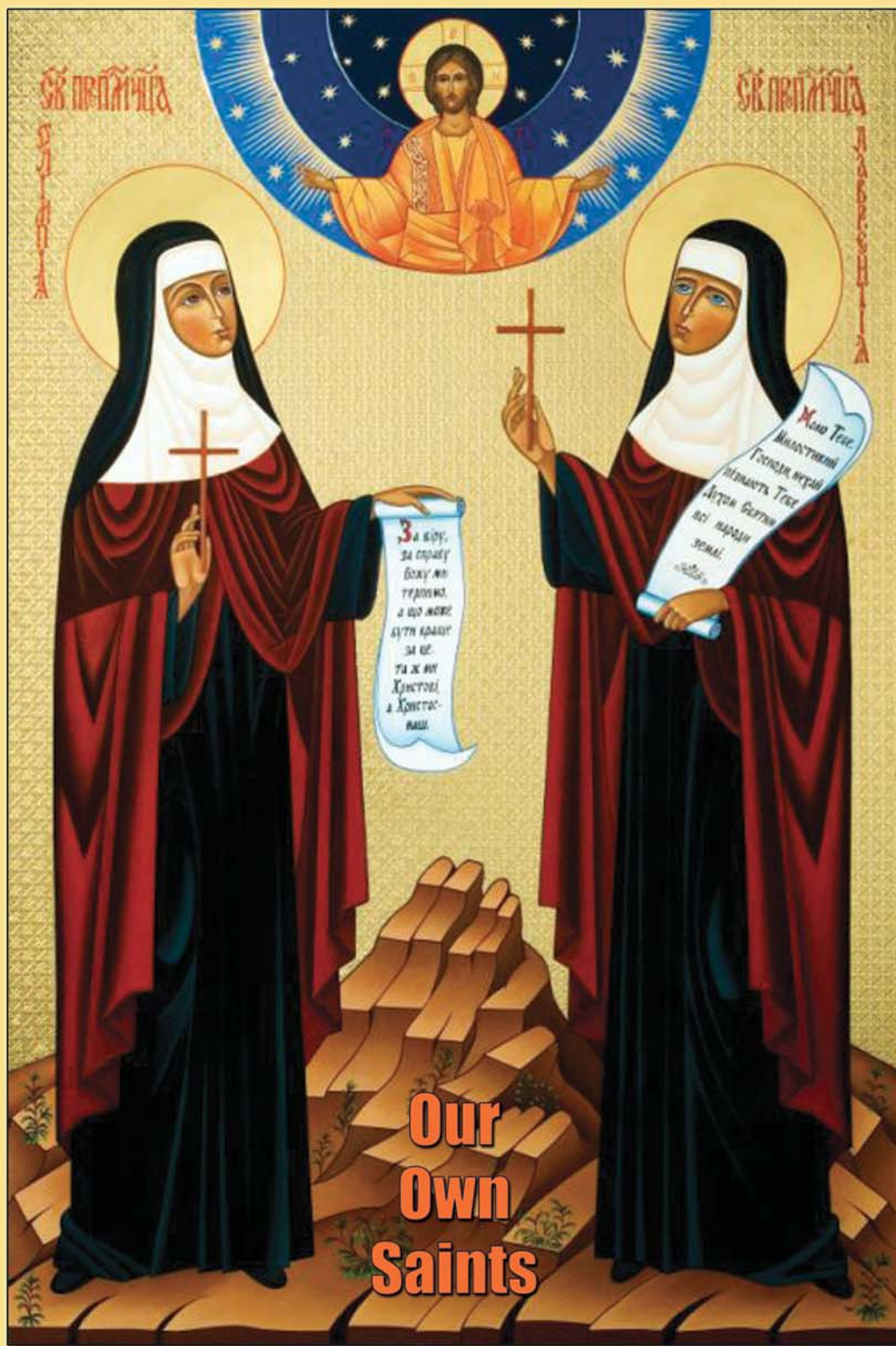

НАША ДОРОГА NASHA DOROGA

осінь/fall 4(22)/2006

Блаженна Преподобномучениця
Олімпія

Блаженна Преподобномучениця
Лаврентія

An Incredible Journey
 Photos courtesy of the
 Sisters of St. Joseph,
 Saskatoon, June 2006

An Incredible Journey

By Sister Theodosia, SSJ

History was made on June 27th, 2006 when an Air Canada flight brought the 'crucial elements' of Venerable Nun Martyrs Olympia and Laurentia, escorted by Sisters Sophia and Theodosia, to Saskatoon.

The 'elements' were welcomed by hundreds of faithful who joined Bishops Michael Wiwchar, and Albert LeGatt, and the Sisters of St. Joseph in a foot procession, interrupted by prayers, from the airport to their Shrine, some 7.5 kilometres away. At the Shrine a special Akathist to the Martyrs, written by the Sisters in Saskatoon, was sung while the faithful personally venerated the 'elements.'

This extraordinary 'once-in-a-lifetime' occurrence is the culmination of an incredible journey which spanned over fifty years and several countries. Venerable

Nun Martyrs Olympia and Laurentia, faithful servants of God and dedicated Sisters of St. Joseph, were exiled to Siberia in 1950 by the atheistic communist regime for refusing to denounce their God and allegiance to the Ukrainian Catholic Church.

On June 27th, 2001, during his first and only trip to Ukraine, Pope John Paul II beatified 27 Martyrs of the Church, two of whom were Sisters Olympia and Laurentia. In September of 2005, urged on and supported by the Sisters in Saskatoon, a commission of experts and Sisters from Ukraine journeyed to Siberia for the purposes of exhuming the earthly remains of these two Martyrs and returning them to Ukraine. Their expedition proved successful. On completion of the required scientific proc-

Front Cover artist credits: Venerable Olympia and Laurentia adorned in the red cloaks of Martyrs. The original icon, which measures 4 feet by 6 feet was written by Sister Sophia and is situated behind the main altar in the Khram.

esses and official documentations the remains were permanently enshrined save for the 'crucial elements' that were granted to the Sisters in Saskatoon for the establishment of the only official Shrine, outside of Ukraine, dedicated to the Venerable Nun Martyrs.

The Shrine consists of a small church, in which our Lord and Saviour Jesus Christ will also be present, with an attached interpretive centre with video documentaries and exhibit articles. It is a place of prayer to which all are invited to present themselves and their needs to God through the intercession of Venerable Nun Martyrs Olympia and Laurentia.

For more information or to schedule a visit to the Shrine (Khram) please call the Sisters of St. Joseph at (306) 382-6306.

Venerable Nun Martyr Olympia
(Olha Bida)

entered the Novitiate of the Sisters of St. Joseph at an early age and with time undertook mission duties in Zhuzhel as a teacher and guardian to girls coming to live with the Sisters.

In 1938, as the Superior to the Community's home in Khyriv, Sister Olympia ministered to the spiritual and educational needs of the faithful by establishing a children's nursery and expanding the Apostleship of Prayer instilling in the people the strength and fortitude to defend their faith. During World War II's great famine of 1941-42, the Sisters provided refuge, food and medicine and continued into the second, communist-imposed famine of 1946-47 when Sister Olympia personally delivered

Venerable Nun Martyr Laurentia
(Leukadia Harasymiv)

was born in 1911 in Rudnyky, Lviv District. At nineteen she entered the Sisters of St. Joseph, in Tsebliv. Taking the habit in 1932, she was assigned to the house in Khyriv under the superiorship of Sister Olympia. She was given charge of the children's nursery. Later, Sister Hlikeria would also come to live and work at the Khyriv home.

Described by those who knew her as a tall, pretty, dark complexioned person with a beautiful soprano voice and a happy, energetic character, Sister Laurentia was the principal nursery teacher, lead singer at liturgical services, ministered to the medical needs of the people, embroidered altar clothes, cleaned and cared for the Church and prepared chil-

grain to the families of those who had their land confiscated and bread-winners deported.

This work did not go unnoticed by the NKVD. It responded with regular, vicious harassment—searching their house, damaging property and confiscating belongings. There was mockery of their lives devoted to God and pressure to abandon it. In 1950 the Sisters were arrested and taken to a prison in Boryslav where, once again, they were harassed, threatened, and mocked as “holy nuns.” An extract from the NKVD Decree of Indictment: *“Olha Bida Oleksiivna born 1903 ... categorically rejected unification with the Orthodox Church ... engaged herself with missionary work among the former Ukrainian Greek Catholics and Roman Catholics.”*

After six weeks of brutal interrogation the official ‘written accusation No. 3028’ of Soviet Ukraine was given to Sister Olympia. It banished the nuns to the far reaches of the Soviet Union for agitating the return of the faithful to the Catholic Church and for their missionary activity.

The journey began on June 12, 1950 aboard train convoy No. 987/15. It was extremely difficult. Throughout, Sister Olympia was tending the ailing Sister Laurentia. Their misery in boxcar “B” lasted for two weeks. In Tomsk, the MVD (Internal Affairs) forced Sister Olympia to sign a document stating that she “agrees to the verdict.”

Soon after Sister Hlikeria was allowed to join the other two, all were transported, via the steamship Bohdan Kmelnitsky, to the Cherkasov transfer station where, after a four-day wait, they were put on barges to the *spetsposeleniya*, special destination for political prisoners, of Kharsk.

In Kharsk, the place of their “*life sentence with additional hard labour for twenty years*” if they ever tried to escape, their work details were assigned. They were required to sign agreements of submission to the local authority. They were on their own with respect to finding a place to live and providing for their life needs.

Thousands of kilometres away from home in traumatic and primitive conditions of the Siberian exile, under constant stress-filled surveillance and interrogation, without basic human rights, and, deprived of life-sustaining sacraments, Sister Olympia died, a victim of a godless regime. She was 49.

dren for first Holy Communion. She was central to the success of the Khyriv apostolate.

The communist era, its brutal persecution, strengthened Sister Laurentia’s resolve to work harder amongst the people. Remaining in full habit, refusing to submit to the constant state-ordered intimidation and interrogation, Sister Laurentia continued, in the absence of the priest who had already been arrested and removed from the village, to preside over church services. By 1950 the harassment was ugly. One April night, during a vicious attack, Sister Laurentia escaped into the cold, rainy night. The communists gained entry and noticing an open window undertook an extensive search of the orchard. They thrust bayonets into bushes narrowly missing Sister on several occasions. She returned in the morning, exhausted and frozen, and became gravely ill. She did not get better: there was little available in the cold cell besides hot water and about 330 grams of bread.

Six weeks after the harrowing night, the Sisters were arrested and accused of being “*agitators*” who “*categorically reject unity with the (Moscow) Orthodox Church.*” Belongings confiscated, they were sentenced to deportation and exile for life to Siberia.

The journey from the Boryslav jail to the Tomsk exile was inhumane. For two weeks they were packed in a train with grieving, sick people. The conditions were unbearable. Even when the train stopped, the prisoners were not allowed to disembark for a breath of fresh air.

Sister Laurentia was very ill with a high fever. She had to be carried to the steam ship, arriving at the Cherkasov prison where they were kept in 70-person, bug-infested, dormitories. On June 30, 1950 the Sisters were banned to Kharsk in the Tomsk Oblast. They had nothing. They had to find their own living quarters, made harder by Sister Laurentia’s tuberculosis. An exiled Russian family took mercy and admitted them to share a board-divided room with the paralysed, elderly family patriarch.

In the summer they, including the gravely ill Laurentia, worked in the *kolhosp* fields and in the winter, they cut forest trees. Their overseer Kysilov taunted them: “If you don’t know how to do it, we’ll teach you. If you won’t do it, we’ll make you!”

Unable to endure the conditions any longer, in 1952, Sister Laurentia was called into eternity. Her earthly remains were interned, without the presence of a priest, by the Sisters and people far from her beloved homeland.

On June 27th, 2001, in the City of Lviv, Ukraine, His Holiness Pope John Paul II
Beatified Sister Olympia and Sister Laurentia as Martyrs of the Church.

Who are the Ukrainian Sisters of St. Joseph of Saskatoon

The Eastern Rite Order of The Sisters of St. Joseph, Spouse of the Blessed Virgin Mary, was founded in 1896 by Rev. Father Prelate Cyril Siletsky (1835-1918) in Tsebliv in the Belz district of Western Ukraine.

The primary purpose of the religious congregation: to spread the word of God and to sanctify their own souls by embracing and practicing the three vows of obedience, poverty and chastity. To achieve these self-set goals the Sisters concern themselves with spreading devotion to their patron, St. Joseph, the Spouse of the Blessed Virgin Mary, performing works of Christian charity among God's people; organizing schools for the young; caring for orphans, the sick and the aged; assisting those involved in apostolic work; and, teaching catechism.

On March 28, 1961 in response to an invitation from the late Bishop Andrew Roborecki, the first two Sisters of St. Joseph arrived in Canada to begin a new era in the history of their Community. Upon arrival in Saskatoon, the

Sisters began preparing to operate the Eparchy's new nursing home. Eventually the two Sisters were joined by five others from Poland.

In May, 1969 at the request of Bishop Joseph Martinetz, Eparch of Brazil, one Sister left Saskatoon for Brazil and the arduous task of establishing the Community in yet another 'new land'. Within three years, two young Brazilian Sisters of St. Joseph arrived in Saskatoon to assist in the mission at St. Joseph's Home. Subsequently, six more young Sisters would make the trip to spend time working among Ukrainian Canadians. Their collective dedication and hard work earned them the rights of ownership to the Home in 1975.

Although it took considerably longer than the Sisters expected, the Community finally made the vocation breakthrough in Canada. 'The Lord of the Harvest' blessed the Sisters of St. Joseph with two lasting vocations from the crops of the Canadian Prairies.

Following the fall of communism

in 1991, six young Sisters made the journey from Ukraine to assist with the mission in Canada, bringing the population of the Sisters of St. Joseph to eleven. Together with the remaining four Sisters from Brazil and one 'lone' Canadian they continue to operate St. Joseph's Home as a Ukrainian Catholic long-term care facility, as well as serve the Eparchy by teaching *sadochok* and catechism; providing spiritual direction to the UCWLC and others; serving on Church-related boards and committees; leading retreats and prayer sessions; and supporting projects initiated by the Eparchy and parishes.

In June 2006 the Sisters completed their greatest contribution to the Eparchy with the arrival of the 'crucial elements' of Venerable Nun Martyrs Olympia and Laurentia. The 'elements' were enshrined in a Khram, built next to their Monastery. The Khram is the official pilgrimage site, only the third of its kind in Canada. It is open for public veneration.

Про милість та про справедливість я буду співати тобі, Господи, псалми співатиму. Буду вважати на дорогу досконалих. Коли прийдеши до мене? Ходитиму в досконалості серця мого посеред дому мого. Перед очима в себе не стерплю нічого нечестивого. Того, що творить беззаконня, зненавиджу, до мене той не пристане. Лукаве серце відійде геть від мене, зла я не хочу й знати. Хто обмовляє тайкома ближнього свого, — того я призведу до мовчанки. Хто має горде око й пиху в серці, того я не стерплю. Огі мої на вірних краю, щоб жили зі мною. Хто ходить шляхом досконалих, той буде мені служити. Не житиме в моїм домі той, хто лукавство творить. Хто кує брехні, не встоїться перед очима в мене. Щоранку призводитиму до мовчанки всіх нечестивих краю, щоб вигубити з Господнього міста всіх, що творять беззаконня.

My song is of mercy and justice; I will sing to you, O Lord. I will walk in the way of perfection. O when, Lord, will you come? I will walk with blameless heart within my house; I will not set before my eyes whatever is base I will hate the ways of the crooked; they shall not be my friends. The false-hearted must keep far away; the wicked I disown. The man who slanders his neighbour in secret I will bring to silence. The man of proud looks and haughty heart I will never endure. I look to the faithful in the land that they may dwell with me. He who walks in the way of perfection shall be my friend. No man who praises deceit shall live within my house. No man who utters lies shall stand before my eyes. Morning by morning I will silence all the wicked in the land, uprooting from the city of the Lord all who do evil.

Наша Дорога

XXXVI – 4(22)/2006

Nasha Doroha

Квартальний журнал Ліги Українських
Католицьких Жінок Канади

Quarterly publication of the Ukrainian Catholic
Women's League of Canada

La Journal de la Ligue des Femmes
Catholiques Ukrainiennes du Canada

National Executive mailing address:

Olena Gedz, President
10 Guildwood Pkwy, Ste 422, Scarborough, ON M1E 5B5
Phone/Fax: 416-265-8014
olenkag@rogers.com

We welcome letters and contributions. Вітаємо
співучасть. Просимо пересилати листи, листи
до редакції. Please send to:

РЕДАКТОР/EDITOR

ОКСАНА БАШУК ГЕПБУРН
OKSANA BASHUK NEPBURN

1360 Ch. D'Aylmer Rd, Gatineau, QC J9H 7L3
Phone: 819-771-0723 Fax: 819-775-9488
oksanabh@sympatico.ca

ТЕХНІЧНА ОБРОБКА/TECHNICAL PRODUCTION

Igor Kodak • Ihor Kodak
234 Cochon Crescent, Saskatoon, SK S7K 4T2
Phone: 306-934-7125 • ikodak@sasktel.net

УКРАЇНОМОВНИЙ КОРЕКТОР/ UKRAINIAN LANGUAGE PROOFREADER

Люба Андріїва • Luba Andriyiv

МАРКЕТИНГ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ/ MARKETING & ADMINISTRATION

Irena Patten • Ірина Паттен
6 Brule Crescent, Toronto, ON M6S 4H9
Phone: 416-767-8134 Fax: 416-767-4276
irenapatten@hotmail.com

Patrice Detz • Петруся Дець
110 Toronto Street, Regina, SK S4R 1L7
Phone: 306-543-1740 Fax: 306-924-5961

Висловлені погляди не обов'язково відповідають
Редакції. Матеріали не повертаються. Opinions of
authors are not necessarily those of the Editorial
Board. Material will not be returned.

People in photographs are identified left to right.

Copyright © UCWLC. All rights reserved.

PUBLICATIONS MAIL

AGREEMENT NO. 40007760

RETURN UNDELIVERABLE CANADIAN
ADDRESSES TO NASHA DOROHA
110 TORONTO ST REGINA SK S4R 1L7

ISBN 1-894022-75-0

Printed by PrintWest Communications
1150 8th Avenue, Regina, SK S4R 1C9
Phone: 306-525-2304 Fax: 306-757-2439

www.ucwlc.ca

Зміст ✧ Contents

- 3 Incredible Journey *Sister Theodosia, SSJ*
The Venerable Nuns
✧ Who are the Ukrainian Sisters of St. Joseph?

- 7 Листи ✧ Letters

- 7 Briefly ✧ Коротко

Спеціальні статті ✧ Special Features

- 8 Слуга Божий Митрополит Андрей Щептицький
і його місце в Історії Християнства
о. др. Петро Галазда

- 11 BACK TO SCHOOL *ND* Special

- 17 Mothers & Children ✧ Мами і діти
Dangers to your child

- 18 З України ✧ From Ukraine
Конгрес Родини ✧ Два погляди на Політику

Організаційні справи ✧ Organizational Items

- 20 From the National President
✧ Від Крайової Голови
National Executive's Plenary meeting
✧ Пленарні Народи Крайової Управи

- 24 Від моря до моря ✧ From sea to sea

- 28 Eternal Peace ✧ Вічна пам'ять

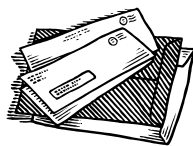
На кінець ✧ Closing Features

- 30 Культура і розвага ✧ Arts and Entertainment
Two books reviewed: *Спалях, Together for Tomorrow*

- 37 Women's Health ✧ Здоров'я жінок

- 38 Останнє слово ✧ Last word

Листи ... Letters

Ми всі дуже дякуємо за чудову нагоду! Лариса (Длугаш на обкладинці НД зима 2005 — Ред.) також була дуже захоплена журналом. Ми вложили його до нашого архіву. Ми дуже дуже вдячні. Чи НД дістала позитивний відгук?

Ми стали передплатниками, та приписали ще одну пані. А нині маємо і ще одне ім'я! Поширюємо вашу справу! Браво за ваш труд!

Марта Длугаш, Oakville

Thank you for the tribute for the late Bishop Basil Filevich in the last issue of ND, a loyal and true friend of

the UCWLC.

Our members appreciated his genuine support. He encouraged us to hold conventions in centres other than Saskatoon and to select eparchial leaders from across the Eparchy. On many occasions he was a generous benefactor of the League. It was his support that helped ensure the success of the *Chernobyl Relief Effort* and the subsequent *Gift of Hope* projects which set a precedent for humanitarian aid to Ukraine in the wake of its independence.

He was loved and deeply respected and will be truly missed.

Jayne Paluck, Regina

Just a note of thanks for the varied subjects in ND in both languages.

I have just completed a lifetime dream, a first-time visit to our beautiful, unforgettable Ukraine. Your *Картаське Весілля, Faith of a People, Молитва за українську землю* just added another high.

Keep up the good work. Слава Україні. Слава Канаді

Mary Gregorish, Past President, St. Volodymyr UCWLC, Thornhill, ON

Just letting you know that I enjoy having the НД subscription for three reasons: there are such good Ukrainian recipes; it deals with many of the people I know or heard of; and, there are all these interesting articles in very readable format. I would really miss the subscription if I didn't get it now that I am used to seeing this magazine. Keep it coming.

Sylvia Susan Kiziak, North Battleford, SK

КОРОТКО ✧ BRIEFLY

- Церкви України проти сепаратизму та мовних спекуляцій
Керівники 12 українських релігійних організацій оприлюднили звернення до українського народу, у якому закликають політичних і громадських діячів не перетворювати мовне питання на предмет протистояння, не сіяти ворожнечу навколо його вирішення.

- Dr. Margaret Somerville, Canadian ethicist's views on the sanctity of life are strict. She opposes assisted suicide, embryonic stem-cell research and late-term abortion. But there is no trace of hate or bigotry in her carefully argued writings. She opposes same-sex marriage (but not same-sex civil unions) because she thinks it erodes the role marriage plays in child-rearing. "I believe children have the right to a mother and father, and preferably their biological parents," she says.

- Середній особистий дохід у травні 2006 року становив 619 гривень.

- Донецька обласна рада ухвалила рішення про надання російській мові статусу регіональної. Прихильники рішення кажуть, що це дозволить вільніше використовувати в офіційних закладах регіону російську мову. Але опоненти кажуть, що у Донбасі, де переважає українське населення, російська мова мала фактично панівне становище і досі, а натомисть українська не має достатньої підтримки.

Заступник голови Всеукраїнського товариства "Просвіта" Марія Олійник просила слова, але сесія відмовила їй, оскільки пані Олійник не є депутатом. Після засідання представниця "Просвіти" пообіцяла, що оскаржуватиме рішення обласної ради в суді. Раніше "Просвіта" вже двічі домогалася через суд скасування аналогічних рішень облради стосовно російської мови.

- In August shortly after Victor Yanukovich became Prime Minister, Ukraine experienced a row of alarming events which were threatening freedom of speech and press. These included kidnapping, assault and intimidation of journalists and denial of access to state information. The statement signed by 1001 journalists says "... we confirm our intentions to stand up for the freedom of speech and our colleagues' safety by all possible means. You may support this statement by sending your signatures here: info@telekritika.kiev.ua". ND's attempts to get through were unsuccessful.

- Speaking recently to Canadian cardinals regarding the upcoming discussion here on same-sex marriage Pope Benedict said, "In the name of tolerance your country has had to endure the folly of redefinition of spouse, and in the name of freedom of choice it is confronted daily with the destruction of unborn children."

Наша духовність

Spirituality

Слуга Божий

*Митрополит
Андрей Шептицький*

і його місце в Історії Християнства

о. др. Петро Галазда

(Скорочене. — Ред. НД)

«Компас, який вже довгі роки провадить мною, це пам'ять про зустрічі з Митрополитом графом Шептицьким та його братом Климентієм — два духовні велетні, які прикладом своїм, давали напрям многим та многим особам.

Ідеї Андрея графа Шептицького, галицького митрополита та архієпископа Львова, є так само праві і важні сьогодні, як за його життя. Вони є універсальними і дають напрям для так потрібного духовного відродження та збереження цивілізації західного світу.»

Це слова єврея, Курта Левіна, сина вбитого рабіна міста Львова, написані у 1993 році в його споминах, *Journey through Illusions*.

Починаю цими словами, щоб звернути увагу, що Андрей Шептицький — це властиво визначна постать цілого європейського християнства, європейської цивілізації, двадцятого століття.

Переконався про це, коли здав чернетку моєї книги про Митрополита редакторів наукової серії Папського Орієнтального Інституту о. Робертові Тафт(ові), американцеві ірландського походження, одному з найвизначніших знавців християнського Сходу. При кінці вступу

я написав, що Шептицький, мабуть, найбільша церковна постать в історії України. О. Тафт викреслив і написав: *“не одна з найбільших церковних постатей в історії України, а один з найбільших єпископів цілого католицького світу XX століття.”*

Це є признання від чоловіка, який понад тридцять років працює в римських установах і вміє пізнати прикмети великого єпископа.

Отже, місце Митрополита Андрея в історії українського християнства — це велике місце саме тому, що він займає місце в історії світового християнства.

А звідки ця велич, які її джерела? Відповідь можна знайти в першому посланні Митрополита до вірних і духовенства після введення на галицький престіл 17 січня 1901 року: *“Не знаю я іншої любові, не знаю іншої мети, не знаю іншої праці, не знаю іншого добра свого, лише славу Бога на небі, а на землі Ваше добро.”*

Ось ключ до розуміння його величчя, бо ці слова не лишилися словами, але стали плоттю і оселилися між нами у формі безлічі добродійств та починів.

Шептицький став великим, саме тому що він земської величчя не шукав. Сьогодні, коли більшість народу України так бідує, добре є пригадати при-

клад *графа*, який почав свій шлях до величчя саме турботою про найбідніших, про позбавлених будь-якого впливу і ресурсів. Знову понад сто років у посланні “Про достоїнство і обов’язки священика” Шептицький пише до своїх священиків:

“Хай піде священик до курної хатинки, де живуть убогі; хай подивиться на тверде ложе, на якому вони сплять, нехай віддихне несвіжим повітрям, що ним віддихають, най діткнеться тих чорних і порепаних від твердої праці рук людей, які є його братами, хай покушає кусок сухого хліба, що є їх поживою, хай спитає, скільки на день заробляють, з чого живуть; яка їх праця, які їх розваги, які їх приємності.

Хай загляне до цієї хати, коли потисне мороз — а нема чим у грубі запалити, коли хвороба загляне до хати, а нема ні ліків, ані лікаря, ні теплої страви. Нехай побачить сльозу в оці хворого зарібника, що не може заробити дітям на хліб, коли діти з плачем просять кусника хліба. І хай у такій хвилині потрапить хто-небудь щось прийняти від таких людей, не то торгуватися за потребу. Не знайдеться такий, хоч би яким був твердим і захланним! На такий вид людської біді і пес з

жально завис, людина ж залетілася сльозами і, чим зможе, порятує, а священник, учень Христа, батьківським серцем, рукою любови до себе пригорне, порятує, двигне, піднесе.”

Сьогодні цитуємо такі слова, бо вони втілились у практику. Під проводом Шептицького Церква в Галичині почала провадити закладанням шпихлрів, позичкових кас, ремісничих спілок; і не зважаючи на те, що безпосередній попередник Шептицького на галицькому престолі, Митрополит Куїловський, почав виступати проти читалень, Шептицький ще у 1900 році написав у посланні до вірних: **“Я хочу заложити Вам читальню у кожному селі.”**

У 1903 році власними фондами Шептицький творить народну лічницю, яку в 1938 році перетворено в шпиталь.

Існує прекрасне свідчення видатної католицької активістки в справах бездомних і убогих, Catherine de Huech Doherty, яке появилось в американському часописі *Commonweal*, 1939 р., після її відвідин у Митрополита. Ця жінка, яка напевно буде беатифікована за її організування мережі притулків для бідних в Північній Америці, так описує цю зустріч з Митрополитом:

“Я задзвонила до дверей Митрополичої резиденції і попросила, чи їх ексцеленція могли б прийняти мене на авдієнцію. Молодий чоловік запровадив мене до почекальні, прекрасної найпростішим способом, і відійшов запитатися про можливість зустрічі. Чомусь раптом думками перенеслася я до сивих гір Умбрії в Італії, де перед очима постала постать бідного Францішка з Асичу. Убогість та простота Митрополичої палати приневольили мене подумати про святого Францішка,

бо я знала, що Граф Шептицький, це властиво заможний чоловік. Пізніше асоціація була potwierджена, коли я запиталася одної бабці в почекальні, чому тут все таке бідне і простеньке, і почула відповідь: “Чи ж Ви не знаєте? Владика ніколи не видає гроші на свої потреби, чи вигоду. Все його майно призначене для бідних та його різних діл милосердя.”

“не одна з найбільших церковних постатей в історії України, а один з найбільших єпископів цілого католицького світу XX століття.”

— о. Роберт Тафт

Коли перед хвилиною я згадав, що мабуть кожний тут присутній якимсь чином — посередньо чи безпосередньо — скористав з добра Митрополита, я був дуже свідомий, що в залі сьогодні є і православні. Властиво, для мене, як і для справи беатифікації Митрополита, є дуже значимим, що перший контакт в справі нашого сьогоднішнього свята був з православною людиною, а саме Вашим улюбленим диригентом професором Бакум. (Між іншим, дозволю собі сказати, що знаю, що наша сьогоднішня публіка так само з приємністю взяла б участь у святі на честь великих православних архиєреїв, Митрополита Петра Могили чи Василя Липківсько-

го, так як професор Бакум та інші тут присутні православні беруть участь у святі на честь Кир Андрея.)

Далі. Пригадую акцію Митрополита Шептицького в обороні православних та їх храмів під час т. зв. “ревіндікації” на Холмщині в серпні 1938 року, де уряд намагався знищити або перетворити в костели 128 православних церков. Акція Шептицького не стрінула відповідного розуміння навіть від провідників світового християнства, які повинні були стати в обороні, а навіть стала черговим камінчиком в руках недругів у самій українській католицькій Церкві, які роками писали до Риму скарги, мовляв Шептицький готує греко-католиків на перехід до православ'я.

Тут перейду до наступної теми. Коли о. Тафт настоював, що Шептицький таки один з найбільших католицьких єпископів двадцятого століття, він мав на увазі також екуменічну діяльність Митрополита, яка ілюструє ще один аспект його величчя — вміння віщою прозорливістю споглядати в майбутнє. Пригадаймо. У 1928 році Папа Пій XI видає енцикліку *Mortalium Animos*, в якій забороняє майже всім католикам брати участь в міжконфесійних зустрічах. Аж до другого Ватиканського Собору екуменізм був майже мертвою точкою в Церкві. Тому уявіть собі віщу та далекоглядну прозорливість Митрополита, який ще в 1903 році почав тепле листування з православним єпископом, Антонієм Храповицьким, білорусином за походження, який в той час був правлячим архиєреєм Волині з осідком в Почаєві і який, на жаль, остаточно показався ворогом української справи і греко-католицької Церкви, але в молодших роках бажав діалогу, і якому Шеп-

тицький написав неймовірно на той час слова.

Шептицький пише (листування віднайдено тринадцять років тому) до православного єпископа в 1903 році: **“Владико, коли говоримо про з’єднання з католицизмом, не маємо на увазі з’єднання, яке було б тотожною з нашою унією, бо унія за попередньою моделлю є немислимою.”**

Про що ідеться? Про надзвичайну здатність Шептицького на самокритику і його далекоглядність. Чому? Тому що на світовому екуменічному рівні щойно 90 років пізніше, цебто 1993 року, міжнародна католицько-православна комісія діалогу висловила ту саму думку. Отже, офіційні римо-католицькі екуменісти нарешті признали щойно недавно, що спосіб трактування східних-католиків деяким римськими властями є невідповідним і перешкоджає в процесі православно-католицького зближення. Сьогодні такі вислови зовсім безпечні; сто років тому за такі ідеї можна було полетіти з найвищої посади.

Для ілюстрації: перед Першою Світовою Війною зайшла мала група православних до Собору св. Юра на богослуження, яке очолював Митрополит. Під час відправи він їх покадив та кадивши, схилив голову, а газети Львова писали про **“зрадливий жест на користь ворогів католицької Церкви і народу.”**

В 1910 році він приїжджав в Північну Америку, і два рази, в Філадельфії та в Західній Канаді, українці-радикали обкидають його яйцями. Напевно найтяжчий хрест мусів бути брак розуміння і властиво ненависть українських католицьких єпископів і настоятелів монаших чинів. Вже від 1991 року архіви Шептицького у Львові відкриті, і приходиться не одному дослід-

никові жажнутися, читаючи напасливі листи проти Шептицького від тих, які повинні були стати його найбільшими співпрацівниками.

У 1928 році Митрополит Андрей написав довірочний звіт Папі Пієві XI, в якому описує ситуацію своєї Церкви ось так:

“Східно-католицька єпархія лучить в своїй душі і в своєму організмі елементи, що їх постійно роздирають світська боротьба і ненависть. Тому в душі східних католиків є контрасти, про яких західні католики навіть не догадувалися — внутрішні конфлікти проти-річних атавізмів [незагоєні боротьби предків], які роблять з греко-католицької єпархії будівлю, споруджену над ущелинами, які кожної хвилини можуть відкритися; над вулканами, про які ніколи не можна сказати з певністю, що вони зовсім недіючі.”

Місце Шептицького в історії українського християнства є місцем над тими вулканами, де він своєю молитвою, своєю відданістю, своєю невтомною працею гасив не один вогонь. Вернімся на секунду до єврейського моменту, так зв’язаного з тими вулканами:

Erich Goldhagen, сам єврей і викладач єврейських студій в Гарвардському університеті, написав у 1990 році у Вступі до книги *Lvov Ghetto Diary* такі слова і тут цитую: **«В цілій Європі, жоден інший церковний провідник тої ж ранги, що Шептицький, не виявив того ж жалю за долю євреїв і такої відважної дії в їх обороні, як Шептицький.»**

Постає питання: Як довго чекати на беатифікацію Слуги Божого Митрополита Андрея? (як Ви напевно завважили, Шептицький не був беатифікований в червні 2001 року, під час пап-

ського візиту в Україну).

Ті, які знають справу, свідомі, що ідеться про оптику, бо найбільша перепона до беатифікації Шептицького — це одна фраза, яку він написав в червні 1941 року, коли німці займали Галичину. Недруги нашої справи виринають з контексту цю одну фразу вітання німецького війська, і з неї роблять перепону до проголошення його блаженным. Як довго чекатимемо на відповідне розуміння цими людьми цілого життя Шептицького, а не тільки одного моменту його життя? В міжчасі, нема сумніву, що це робить Шептицького ще кращим символом цілої нашої історії і цілого нашого християнства. Бо присуджено нам історією та географією бути тими, яких завжди тяжко іншим зрозуміти, яких світові потуги не можуть легко вкласти в свої чіткі, оптичні категорії, і через що завжди приходить українцям 10 разів довше чекати на те, що їм відразу належалося.

А на кінець, останні слова біографії Шептицького, написаної 1956 року ватиканським урядовцем о. Jean-Francois Charon, близьким співпрацівником Шептицького від 1906 року, легалістом і дуже послухним католиком, який розумів вимоги Ватикану для вшанування людини титулом “святий.”:

«В мене ніколи ще не було бажання молитися за Митрополита Андрея. Я переконаний, що Бог відразу винагородив його небесним блаженством, взявши під увагу все, що він досягнув і все, що він перетерпів. Властиво, я молюся до Шептицького кожного дня.»

Fr. Peter Galadza holds the Kule Family Chair in Liturgy at the Sheptytsky Institute of Eastern Christian Studies, Saint Paul University, Ottawa. In 1999-2000 he was dean of the Faculty of Theology, Ukrainian Catholic University, Lviv.

BACK to SCHOOL:

а NASHA DOROHA SPECIAL

НАША ДОРОГА знайомить Вас з українськими цілоденними школами. Подумайте, чи не варто послати Ваших школярів туди?

Bilingual school professionals and students share their thoughts on a Ukrainian Catholic education. Perhaps you might be convinced to send your young ones to one of our schools across Canada?

BENEFITS OF THE UKRAINIAN BILINGUAL PROGRAM, EDMONTON

Natalie Lucyk

The Ukrainian Bilingual Program in Sherwood Park, an Edmonton suburb, began in 1980. Originally, both the Public and Catholic school systems had programs. In 1982, the boards amalgamated the programs into one. Currently, Father Kenneth Kearns School houses Sadochok to Grade 6, while Jean Vanier School continues the program through junior high. Ukrainian Language Arts are completed at Archbishop Jordan high school.

The program has seen much success—in academic achievement, global learning and celebration of the rich Ukrainian heritage.

Students, who have progressed through the program, have developed life-long friendships.

The Program is supported by a very strong parent organization. The Bilingual Ukrainian Catholic Parents Society (BUCPS) undertakes fundraising to provide for the unique needs of bilingual education and to enrich our children's cultural experience. The program has been blessed with dedicated teachers who inspire our children as role models by imparting the rich Ukrainian heritage they so proudly teach.

Various celebrations are held throughout the school year. These

А Я ЦЮ НА ЦЕ? SOME THOUGHTS ON ATTENDING THE UKRAINIAN BILINGUAL PROGRAM AND ON BEING UKRAINIAN

Я народився на Україні. Коли мені було 7 років, я з родиною переїхав до Канади. Це був місяць вересень, і мені треба було іти до школи. Я зовсім не розмовляв англійською мовою.

Ми дуже зраділи, дізнавшись, що у нашому місті є школи, в яких діти навчаються за українсько-англійською двомовною програмою. Одна з таких шкіл є Springfield Heights School, у якій я навчаюся. Програма у цій школі включає половину дня навчання українською мовою, де я вивчаю українознавчі предмети, суспільні науки, музику та мистецтво.

А також у суботу, я ходжу до Рідної школи українознавства при Митрополичій катедрі Свв. Володимира і Ольги. У цій школі я поглиблено вивчаю рідну мову, релігію, історію та географію України, а ще я дуже люблю співати пісні і декламувати вірші на концертах. Майже чотири роки є вівтарним дружинником у Митрополичій катедрі Свв. Володимира і Ольги.

Я щасливий тим, що тут, у Канаді, маю прекрасну можливість вивчати українську мову, культуру та звичаї свого народу.

— Іван Драгун, 11 років, Вінніпег

I feel that, in attending the Ukrainian Catholic Mass and in studying the Ukrainian language, I am connecting not only with those of my generation, but far beyond, and with generations past. The beauty of our traditions, our music, our hymns, our poetry, and our faith can only enrich our lives. Spirituality and culture are not something superficial; they go to the core of our being.

Faith keeps you rooted and keeps you strong in a world that can present many conflicting messages. It comforts you in times of sorrow and gives you the confidence you can succeed in times of stress.

My studies of the Ukrainian language, literature, history and geography open doors not only to my future (career, travel, friendships) but also to the past. When I recite a poem by Taras Shevchenko at a concert, my Babtsia's eyes well with tears of pride. I continue a tradition that has been practised for generations, not only in my family, but in Ukrainian families living throughout the world. My Babstia tells me of times when she was not allowed to speak Ukrainian. I speak it and study it with pride and know that I am richer for it.

— Simeon Matthew Rusnak 15, Winnipeg

I regularly attend St. George Ukrainian Catholic Parish. My great-grandfather Reverend Volodymyr Tarnawsky was the parish priest at St. George for 45 years. Our family is rich in Ukrainian culture and tradition. We keep our language alive by speaking Ukrainian at home. Attending the bilingual program has helped me maintain our language, culture and religious traditions. As well, I have been able to develop many friendships with other Ukrainian youth. Through my schooling in the bilingual program, I have learned more about my heritage and the history and strife of the Ukrainian people. Most of all, I have learned the value of working hard and accomplishing things others can only dream of.

— Katrina Tarnawsky, gr. 9 Ukrainian Bilingual Program, St. Kevin Junior High, Edmonton

include, Obzhynky (Thanksgiving), Shchedryi Mykolaj (St. Nicholas), Shchedryi Vechir (Feast of Jordan), blessing of pussy willows, Plashchanysia (laying of the Holy Shroud), and Blessing of the Easter baskets. The students participate in a variety of activities including pysanky, *paska* and *babka* baking, Christmas carolling, and starting in grades 4-6, they are invited to enroll in bandura lessons.

BUCPS offers many awards for academic achievement in Ukrainian language learning. Every year various scholarships are given to students in grades 6-11. The Ukrainian Catholic Brotherhood of Canada has donated commemorative gifts to students completing grade 6 and scholarships to the grade 9 and 11 student with the highest academic standing.

The 2005/2006 school year marks the 25th anniversary of the Bilingual Program. This is a proud accomplishment for the hundreds of students, teachers, school administrators, parents and supporters who have nurtured, contributed to, and benefited from this rich educational program. To commemorate the anniversary, BUCPS commissioned local artist Larisa Sembaliuk-Cheladyn to mark the occasion with a set of three paintings—*triptych*—

celebrating the anniversary and depicting the program and its significance over the past 25 years. The original of each painting, depicting Our Culture, Our Celebrations and Our Faith, was presented to the three schools that support and house the program. Limited edition lithographs of the paintings are offered for sale, while smaller versions are framed and presented to the students in grades 6, 9, and 11 as commemorative farewell gifts.

There is significant evidence that students who have experience with two languages have greater mental flexibility and improved the problem solving skills essential for academic achievement. Ukrainian, closely related to other Slavic languages, is spoken by more than 50 million people in the world. Since there are over

The program has seen much success—in academic achievement, global learning and celebration of the rich Ukrainian heritage.

Students, who have progressed through the program, have developed life-long friendships.

300 million people who speak a Slavic language, speakers of Ukrainian can make themselves understood in many Eastern European countries. This opens important personal and professional opportunities around the globe.

From playschool to grade 11, the Ukrainian Bilingual Program in Sherwood Park offers a vibrant academic and cultural program.

Parents, teachers and the community cooperate to develop in our children a pride and understanding of our Ukrainian heritage. As we work together, we are sure to achieve another 25 years and more!

Natalie Lucyk is the parent of Alexandra gr. 4 and Kathryn gr. 8, past secretary of BUCPS, its Newsletter Editor, and Committee member of 25th Anniversary Celebrations

The UCWLC generous gift of *The Divine Liturgy Books For Young People* ... serve as an excellent resource for our Grade Three Religion Program... requiring that students learn certain Liturgical prayers, both in class and the Divine Liturgy in church. Because this Prayer Book is bilingual, it is very useful... allowing students to take a more active role in learning the prayers and also in using it in church, whether they attend Ukrainian or English Liturgy."

Marion Pylypchan, Religion Teacher, St. Martin School, Edmonton

IMMACULATE HEART OF MARY SCHOOL, WINNIPEG

Rod Picklyk

Immaculate Heart of Mary School is a Kindergarten to grade 8, Ukrainian Catholic School in the North End of Winnipeg with an enrollment of 230 students. Owned and operated by the Sisters Servants of Mary Immaculate, it is a part of the Ukrainian Catholic Archeparchy of Winnipeg.

The school had its beginnings in 1905 as St. Nicholas School. In 1963, the present school building was constructed and the name was changed. In the fall of 2005 the school celebrated its centennial. A gala-weekend of events was held with many alumni from across the world attending. Currently, Immaculate

Immaculate Heart of Mary School in Winnipeg: Kindergarten students participate in an annual, school-wide, Ukrainian Concert.

SOME THOUGHTS... ✧ МІРКУВАННЯ...

Я щотижня ходжу до церкви св. Юрія Переможця. Мій прадід отець Володимир Тарнавський був парохом св. Юрія понад 45 років. Наша родина багата українськими традиціями і культурою. Ми вдома говоримо українською мовою, і я вчуся у двомовній програмі. Я так намагаюся зберігати нашу мову, культуру й віру. Також я мала нагоду познайомитися з іншими дітьми українського походження. У двомовній програмі я вивчала історію України, географію та українську літературу. Участь у двомовній програмі дала мені розуміння важливості бути старанною у роботі та у здійсненні моїх мрій.

— Катруся Тарнавська, 9 кл., українська двомовна програма, школа св. Кевина, Едмонтон

IHMS is a Ukrainian Catholic School. It teaches me about my religion and I am also given the freedom to practice it.

I like IHMS for the sports programs—badminton, running club, track and field, and a full intramural program for grades 2-8. The program allowed me to represent IHMS in basketball and volleyball. Our basketball team won the finalist banner for 2005-2006. Hurray!

The school also offers enrichment and extracurricular programs like research and story groups, and a chess club. I participated in the 2006 CanSpell Regional Spelling Bee.

— Taylor Tataryn, gr. 7

I enjoy attending IHMS. It has a well rounded educational program. There are strong academic, athletic, faith and cultural programs, instructed by great teachers. Academics are great. We learn two languages, there are new computers, and in the music program we have a class set of guitars. We participate in creative concerts, and we can learn and live our faith which is not common in most schools.

I've made many awesome friendships through my 8 years here. I think it's very encouraging when classmates applaud each other for their accomplishments, and give pats on the back when they are down. I know that many of the friendships I have made will be life long.

— Danika Picklyk, gr. 7

SOME THOUGHTS... ✧ МІРКУВАННЯ...

At IHMS the teachers pass on their knowledge, the volunteers add many special events and activities to the school, and the students are the ones who receive these great benefits ... with great thanks.

— Andrew Konopelny, gr.7

Я ЛЮБЛЮ БУТИ УКРАЇНКОЮ

Багато людей мене питають, чому я в українській двомовній програмі в школі або чому я говорю українською мовою вдома. Звичайно я відповідаю: "Бо мої родичі мене туди

записали" або "Тому що мої родичі це від мене вимагають". Проте я подумала недавно, що мені дуже приємно бути українською канадкою. Я люблю свою мову і спадщину. Мені приємно мати знайомих, які також горді, як і я, бути українцями. Мені приємно брати участь у різних культурних міроприємствах, а також я маю нагоду навчитися чогось нового, що я хотіла б спробувати. Я дуже люблю писати писанки, бо я вже це роблю роками і також тому, що Великдень був би інакший без писанок. Коли мені було п'ять років, мої бабусі навчили мене вишивати, і мені ще подобається вибрати шматок тканини, знайти узор і працювати аж до закінчення мого проекту.

Вчити українську мову в школі часом тяжко, особливо коли я щось не розумію, але я навчилася, що треба працювати, поки я все зрозумію. Я вирішила, що буду продовжувати вивчати українську мову в університеті. Це для мене несподіванка, тому що я раніше думала, що як закінчу школу, то закінчу вивчати українську мову.

Але я знаю, що якби мої родичі мене не підтримували завжди, то я б цього не вирішила. Через те, що вони навчали мене української мови вдома і записали мене до двомовної програми в школі, мої друзі часом називають мене "український Junky". Навіть якби це все не було для мене важливе, мені б подобалося бути українкою ще й тому, що наші забави найкращі й я завжди гарно проводжу час.

Крім того, що мені подобається на-

Heart of Mary School is embarking upon a very exciting and significant task to develop a new location for the school that will serve future needs of the community.

Immaculate Heart of Mary School provides an educational environment to allow academic, spiritual, cultural, social, physical, and emotional growth. The

experienced religious and lay teachers utilize the most current pedagogical practices.

The school's web site provides a colourful tour of the many exciting opportunities offered to the students.

www.ihms.mb.ca

Rod Picklyk is the Principal of Immaculate Heart of Mary School

Immaculate Heart of Mary School in Winnipeg: Students and staff participate in the Feast of Theophany prayer service in front of an ice cross.

curriculum is in accordance with the Province of Manitoba's Department of Education. Gospel values are integrated with the school program to promote Christian values in everyday life.

There is special emphasis on Ukrainian culture through instruction in song, music, liturgy, language, and dance. The school features an attractive physical education program. The students participate in interscholastic basketball, volleyball, badminton, and track and field on a local level. Computer classes for Kindergarten to Grade 8 offer a "hands on" experience. The music program is enhanced with guitars, recorders, and Orff instruments. Students have the opportunity to participate in choral groups and elaborate musical productions. A tutorial resource and enrichment program is available;

НАРОДНА МУДРІСТЬ

Хто хоче
багато знати,
тому треба
мало спати.

Чого в молодості
навчишся, те на
старість знайдеш.

Мудрим
ніхто не вродився,
а навчився.

Око бачить
далеко, а розум
ще далі.

A LIVING MONUMENT

By Christopher Guly

As guests began taking their seats at my parents' 50th wedding anniversary dinner in Winnipeg this past summer, I spent a few quick moments thumbing through pages of school class lists that bear the names of four generations of my family.

I was in search of my maternal grandmother's name: Ahafia (Agatha) Dowhanyk. And there she was, listed in handwritten Ukrainian script, the class of 1910-11 as student #111 out of a total of 144.

The list was written by her teacher: Athanasia Melnyk, one of the first members of the Sisters Servants of Mary Immaculate (SSMI) in Ukraine, also doubled as principal of St. Nicholas School.

By then, my baba had been in Canada for only about three years, after arriving, at the age of six, with her mother, Anastasia, and brother, Mike, on a ship from the village of Dobrovliany in the western Ukrainian district of Zalischyky in Halychyna, and settling in Winnipeg's North End.

St. Nick's—North America's first Ukrainian Catholic day school—had only opened in 1905 in a hall used by Winnipeg's relatively new Ukrainian community at the corner of Selkirk Avenue and McGregor Street.

By the time Baba attended the school, it had relocated to the basement of St. Nicholas Ukrainian Catholic Church—a parish run by the Basilian Fathers, just a block south at McGregor and Stella.

From that first decade of the

20th century, St. Nick's (the church and the school) and my family would remain linked.

Baba's children would attend the school, which got its first permanent home, in the form of a two-storey building at the corner of Flora Avenue and McKenzie Street, in 1911.

It was at that school where my mother, Ollie Anna Sahan, would meet my father, Frank Guly, in Sister Epiphany's Babyhearts class—25 years before they would walk down the aisle of St. Nick's Church on a Saturday afternoon, July 14, and exchange their marital vows.

My cousin, Christine Rogers (Sahan), would attend St. Nick's too, as would her daughter, Melissa, decades later in a different form of the school's legacy.

As a result of a fundraising campaign undertaken by a building committee that included her father Walter Sahan (my mother's brother, who served as co-chairman and a St. Nick's alumnus who married another former student, Jean Piskor)—the school entered a new era in 1963 with a new building, on the same site, and a new name: Immaculate Heart of Mary School (IHMS).

Despite the new surroundings, the same Ukrainian Catholic values the SSMI instilled in my parents' generation (sometimes via the same teachers, such as Sister Chrysantha Chrunik, who taught my aunt, Terry Sahan Shaw) were handed down to me during my time at IHMS.

In 1980, as a member of the

SOME THOUGHTS... ✧ МІРКУВАННЯ...

ша українська спадщина і культура, релігія є дуже важлива у моєму житті. Я українська католичка. У нашій релігії багато свят і святкування, а також приготування до цих свят. Важко нехтувати релігію, навіть

якби я хотіла. Немає різниці, чи я сумніваюся або боюся моєї релігії. Я все повертаюся до своєї релігії, тому що католицтво є те, що я знаю. Це те, як мої родичі мене виховували і те, що я підтримую щодня. Як членкиня Св. Миколая УКЮ, я хочу допомогти юнацтву Едмонтону та іншим, щоб і для них релігія також була важлива. Я люблю цей притулок для душі, тому що знаю, що буду гарно проводити час і матиму щось спільне з усіма присутніми. Знову ж таки, я б не почала цю дорогу, якби мої родичі не брали мене до церкви або ж не возили на різні міроприємства, щоб я могла брати участь у житті нашої української католицької громади.

Я люблю бути україночкою. Я люблю моє життя, мою культуру і релігію.

— Джосен Рудяк

I LOVE BEING UKRAINIAN —
THAT'S ALL THERE IS TO IT

Many people have asked me why I'm in the Ukrainian Bilingual Program, Archbishop Jordan High School, here in Sherwood Park or why I speak Ukrainian at home. Usually I would answer saying, "My parents put me there" or, "Because I have to". However, recently I've realized that I really do enjoy being a Ukrainian Canadian; I love my language and heritage, and the people around me that feel just as proud as I do to be Ukrainian. I enjoy partaking in the many cultural activities that I've done many times before as well as learning some new things that I've always wanted to try. Writing pysanky is one of the highlights of my year because I'm so used to doing them and also, Easter would be incomplete. *Vyshytia* (embroidery) was taught to me by my Baba when I was five and I still enjoy taking out a piece of the special fabric, finding a design and working towards a fine finished product, keeping in mind all of the extra tips my mother has taught me.

School can be a challenge some-

SOME THOUGHTS... ✧ МИКЪВАННЯ...

times, especially when I don't understand, but I've learned to work at my Ukrainian until I do understand. I have decided to continue learning Ukrainian at university, which sometimes surprises me because I still remember how I'd think that once I was done high school I'd be done with Ukrainian as well.

But I know that I would not have decided this if it wasn't for the everlasting support from my parents. Because of them with the Ukrainian at home and at school, I have become a "Ukrainian junky", as some of my friends might say, as true as it may be. Above all, even if the aforementioned things didn't matter to me, I would still love being Ukrainian because our 'zabavas' are the best and most fun that I've been to.

As much as I enjoy the heritage and cultural aspects of the Ukrainian culture, religion is a very big part of my life as a Ukrainian Catholic. With so many feast days and celebrations, and preparations between and for feast days and celebrations, religion is a hard thing to ignore, even if I wanted to. The truth is that no matter how much I doubt or fear my religion, I will always come back to it because Catholicism is what I know. This is how my parents raised me and what I still take part in my everyday life. As a member of the St. Nicholas UCY, I want to do so many things to help the youth in and around Edmonton get excited about the options available to make religion a bigger part of their lives. I love going to retreats because I know that I'll always have a fun and rewarding time, and that within the youth present I will know at least one person, and have something in common with everyone there. Again, I would not have started down this road if my parents hadn't placed me there first and guided me along whether it was taking me to church or driving me to various functions so that I could be a part of the Ukrainian Catholic community.

I love being Ukrainian; that's all there is to it. All I know is that if I wasn't Ukrainian right now, I have no idea what my life would have been like since I love my life, culture and religion as it is right now.

—Joyanne Rudiak, Grade 11

Ollie Guly, is fourth from the right in the second row. Grade 10: 1941-42.

school's 75th anniversary committee and editor of a book documenting this history, I had the opportunity of revisiting the past of an institution that provided my grandmother, parents, aunts and uncles, cousins and me with an education.

It wasn't just an exercise of digging through archives. I had the privilege of serving on that committee with my dad, my uncle Walter and my cousin (and father's nephew) the late Martin Korban, who shared their experiences and memories of a school so important to them in their formative years.

Given these strong familial connections, the 75th anniversary book's title, *A Living Monument*, was a fitting choice.

Rarely do generations share such a rich past through school and church.

It's not often a grandson meets his grandmother's teacher, but I remember encountering Sister Nicholas (whose birth name was also Agatha) Petrushkewich when I was a boy. I also got to know her successors, as principal, Sisters Emmanuel Dzubinsky and Helena Kwasnisky, who taught my parents and, in the case of Sister Emmanuel, were

still around teaching (my Sahan cousins, Mark, Sandra and Susan, for instance) when I attended IHMS.

Those religious sisters are now gone—and soon so will the school's historic location as Immaculate Heart of Mary embarks on a new journey to a new site.

But as my parents' 50th anniversary celebration illustrated, the spirit of the school still surrounds us.

In addition to three generations of our family present, there were such friends present as IHMS director, Sister Anne Pidskalny; Deacon Victor Humniski and Dr. Bronislaw Gorski, who have current and past connections to the IHMS board of directors respectively; and Winnipeg Deputy Mayor Mike Pagtakhan (and the city councillor for the Point Douglas ward in which my parents live), a member of the school's new building committee.

As it has been for the past century, the St. Nick's-IHMS connection to our family remains strong and alive.

Ottawa journalist Christopher Guly writes for several publications, including Reader's Digest and the Los Angeles Times, and is a member of the Canadian Parliamentary Press Gallery.

МАМИ і ДІТИ

o
t
h
e
r
s
&
c
h
i
l
d
r
e
n

Тіло — храм Святого Духа

Про різні аспекти сексуальності особи йшлося на науково-практичному семінарі «Тіло — храм Святого Духа», що його організували Катехитично-педагогічний інститут УКУ та Комісія у справах катехизації при Патріаршій курії УГКЦ.

«Греко-Католицьку Церкву часом звинувачують у тому, що вона не хоче говорити про сексуальність людини. Це неправда, — стверджує сестра Луїза Цюпа, директор Катехитично-педагогічного інституту. — Інша справа, що ми не можемо підтримувати такого розуміння сексуальності людини, де вирішення всіх проблем зводиться ледь не до єдиного — уживання засобів контрацепції».

На семінарі відбулася презентація посібника для вчителів за програмою статевих виховання для підлітків 14-16 років. Це другий посібник із серії «Тіло — храм Святого Духа», розрахованої на навчання в катехитичних осередках Церкви. Разом з тим, за переконанням сестри Луїзи, чимало тем із цього видання можуть бути цікавими для викладачів «Християнської етики» у школах. Сестра Луїза наголошує на тому, що в посібнику застосовано катехитичний підхід до роз'яснення різних тем: у кожному розділі подається для роздумів біблійний текст, а

закінчувати заняття рекомендовано молитвою.

«Це видання свідчить про турботу Церкви щодо сексуального виховання особи, — продовжує сестра Луїза. —

Наші старання спрямовані на те, щоб молодь 14-16 років мала правильне розуміння своєї сексуальності».

Обіжник № 23, Весна 2006

PROTECT YOUR YOUNG ONES CRUDE MUSIC LEADS TO EARLY SEX

Teens who listen to music with degrading sexual lyrics have sex sooner than teens who don't. The research, published in *Pediatrics*, the journal from the American Academy of Pediatrics, is the first study to examine the relationship between what teens hear through their headphones and what they do in their bedrooms.

“Adolescents who listen to a lot of music containing these objectifying and limiting characterizations of sexuality progress more quickly in their sexual behaviour, regardless of their race or gender.”

Degrading lyrics teach boys that they should be relentless in pursuit of females and teach girls that they should view themselves as sex objects leading teens to make decisions they regret.

“Music may have an important influence on adolescents' sexual behaviour,” the study says, noting that 1/4 of

teens between the ages of 15 and 18 listen to more than three hours of music per day. The degrading songs are not the love songs of yesteryear.

What to do? Discuss this information with kids. Motivate them towards further studies and achievements. Divert youth's attention to sports, community organizations, studies and tasks around the house.

Chantal Kreviazuk, Canada's premier Juno-award singer, songwriter and now moviemaker:

“My mother was asking me about the album (*Ghost Stories*). I said, “Mom, have you seen MTV? Do you know what's going on? It's like, to get ahead in the entertainment business on the musical level, women are strippers now.”

Globe & Mail

XXII Міжнародний Конгрес Родини: Яке буде завтра?

Лілія Проців

Це стало центральним питанням, навколо якого точилися дискусії та вибудовувалися концепції учасниками XXII Міжнародного Конгресу Родини, який проходив у Києві 9-11 травня цього року під назвою «Родина – спільнота любові».

Міжнародні Конгреси беруть свої початки з 80-их років ХХ ст., а в Україні проводяться вперше, завдяки ініціативі Митрополичої Комісії у справах Сім'ї (УГКЦ), Міністерства сім'ї, молоді та спорту в Україні та Фондації «Родина, надія завтрашнього дня» (Бельгія).

Конгрес проходив під патронатом Блаженнішого Верховного Архiepіскопа Української Греко-Католицької Церкви Любомира кардинала Гузара та за активної участі представників різних християнських конфесій й релігійних громад України. На відкритті Конгресу виступила пані Катерина Михайлівна Ющенко, дружина Президента України, і за-свідчила, що питання сім'ї є архіважливим у внутрішній політиці нашої держави. Участь у роботі Конгресу взяли представники християнських конфесій та релігійних громад України, науковці з цілого світу, які займаються родинною проблематикою, а також представники від української влади. Вони об'єднали свої зусилля з метою виокремлення основних проблем, які стосуються родини в сучасній Україні, визначення їх причин та координації дій, спрямованих на покращення стану українських сімей.

Які результати? Суцільні промови — без діла?!

Для скептиків — може й так. А для тих, хто готовий відповісти на виклик й заповзятися до зміни кричущої ситуації, конгрес став натхненням оптимізмом, підтвердженням того, що про сім'ю не забуто і що все більше підноситься голосів, щоб її зберегти, бо вона — основа суспільства та держави. Відрадно, що на закритті Конгресу міністр сім'ї,

молоді та спорту Юрій Павленко оголосив про нові розпорядження Кабміну, які стосуються перших кроків подолання кризової ситуації сім'ї в Україні, що стало першим практичним наслідком Конгресу.

Другим наслідком роботи конгресу можна вважати Звернення, що його було проголошено і за який проголосували учасники Конгресу в присутності вищих ієрархів різних церков в Україні та урядовців. За спільною згодою це Звернення стало наріжним каменем в розбудові оновленого й

З України

From Ukraine

морального політичного бачення родини як основи здорового суспільства.

Отож, початок покладено... А продовження — за нами самими, бо поки ми цілком не усвідомимо свою відповідальність за здорову сім'ю, доти потерпатимемо від суспільної кризи в державі.

Лілія Проців, голова оргкомітету Конгресу, голова Митрополичої Комісії для справ сім'ї УГКЦ

Не словами, а ділами!

**Акція для поширення української мови в Україні.
Якщо не Ви, хай Ваші діти/онуки допоможуть.**

Шановний Друзе!

Ти себе вважаєш патріотом?

Бути патріотом — це насамперед особлива відповідальність.

Відповідальність перед пам'яттю, перед своїм сумлінням, перед своїм народом.

Жодних привілеїв, за винятком бути прикладом у самопожертві для народу.

То що можемо зробити?

Політики почали спекулювати «мовним питанням». Але ж мова — це душа нації.

Насправді є проблема **пригнічення української мови**! Чому? Та частково від нашої бездіяльності. Через те, що ми з Тобою мовчки спостерігаємо за її витісненням.

Давай діяти!

Сьогодні інтернет — один з найпоширеніших засобів зв'язку. З кожним днем на тисячі збільшується кількість користувачів.

Більшість українських інтернет-сайтів — російськомовні. Це переважно представництва закордонних фірм. Вони не поспішають змінювати свою політику. Вони відповідають, що в цьому немає потреби, бо ж ніхто цього не вимагає.

А вимагати можемо ми з ТОБОЮ!

Закликаємо Тебе, друже, зайшовши на російськомовний інтернет-сайт, що належить українській фірмі чи українському представництву чужоземної фірми, написати їм електронного листа з вимогою зробити сторінку також в україномовній версії, бо її відсутність **порушує Твої громадянські права в отриманні достовірної інформації**, з попередженням, що Ти ігноруватимеш їхню продукцію та закличатимеш друзів і знайомих так само її ігнорувати, якщо вони не зроблять україномовної сторінки.

Отримавши сотню чи кілька сотень таких листів, кожна фірма задумается, чи дійсно не існує потреби в україномовній версії...

Це наша земля — і в тому наша сила!

Ініціативна група «Самоповага»

P.S. От кілька сайтів для прикладу: <http://www.merx.ua>, <http://www.portmone.com>,
<http://www.foxtrot.com>, <http://www.philips.com>, <http://www.rogan.ua>
(office@suninterbrew.kiev.ua),
<http://www.matrix.ua>, <http://www.comsoft.kiev.ua>, <http://www.volia.com/>
і багато інших, про які Ти сам знаєш.

Два погляди на політику в Україні молодих професіоналістів

■ Роман Охримович, Львів

Український політикум протягом двох останніх років претендує на місце одного з найспекотніших реаліті-шоу світу. Тут є все, чого вимагають закони жанру: феєричні перемоги йдуть поряд з приголомшливими падіннями, корупційні скандали, політичний шантаж, вузькі корпоративні інтереси, вбивча боротьба за портфелі і владу, низькі підклимні інтриги, абсурдні і водночас жакливі зради, примітивний підкуп «найморальніших» правдоборців-політиків подаються разом з патріотизмом, побожністю, безмежною гарячою любов'ю до свого народу, бажанням за всіляку ціну допомогти отому найбільшому і найзнедоленішому громадянину. Затамовує подих і найголовніший приз цього шоу — влада, влада яка дає все. *Все*. Людина, яка потрапляє в обійми влади, відривається від суспільства так само, як штучний супутник від Землі. Вона попадає в простір, де можна робити *все* і де для неї є *все*. Тут немає законів людських і Божих, тут немає обмежень моральних і суспільних, а саме головне — тут немає обмежень матеріальних. Єдине, що ріг достатку ллється тільки чотири роки і потім знову приходиться пора спарювання з виборцем. Знову почнеться сезон дощів, слізних і улесливих дощів, якими політик привертає увагу електорату.

Тепер про Юлю...

Вона захоплює, вона дивує, вона викликає повагу. Це дуже сильна людина, яка знає, чого вона хоче і що для цього потрібно зробити. Помилка моя і багатьох-багатьох українців була

у відведенні для неї саме другого місця в українській політиці. Тепер я розумію, що вона заслугує тільки *першого*. Вона може запалити, і я горів разом з тисячами іншими, коли стояв на майдані і слухав її. Ця людина дарує впевненість і надію мільйонам. Вона геніальний політик, і її непотрібно ні з ким порівнювати: ніхто з нею все одно не зрівняється.

Юля Тимошенко

Мабуть саме завдяки її нестандартності я не довіряв їй до кінця і не розумів багатьох скандально-сенсаційних випадків, направлених проти співучасників Помаранчевої Революції.

На сьогодні вона і тільки вона уособлює обличчя Української Демократії, оскільки в Україні Демократія, а зрештою Правда, Совість і Справедливість, були і є в опозиції.

■ Ольга Дученко, Київ

Політика — це брудна справа... істинні слова, у яких чим раз тим більше переконуєшся на політичній ситуації в Україні. Важко, будучи в політиці, не заплямуватись її брудом, грати не за встановленими правилами та думати не тільки за себе, а і за народ. Народ, який покладав надію і з вірою в краще майбут-

не був готовий заради тебе, як політика, на все. І я одна серед тих мільйонів людей, у яких у серці жевріє надія на те, що правда все-таки переможе. І кожен раз ми задаємо собі таке запитання — так хто ж із політиків зможе виправдати наші надії? Імен багато, та особистостей мало. На жаль, їх можна перелічити на пальцях однієї руки. Тих, хто йтиме до кінця, хто не йтиме на компроміс заради своєї безпеки, добробуту, тощо. Тих, у кого є харизма і кого можна назвати Людиною з великої букви. Невже на це здатна жінка? Невже берегиня сімейного щастя може перетворитись на лідера, який дбатиме про щастя у її домі — її країні? І я, як і сотні-мільйони українців, можу назвати Юлю Тимошенко таким лідером. Моя думка не вияв особистої симпатії, вона базується на фактах.

До прикладу можна взяти ще часи роботи п.Тимошенко в уряді, коли з тіньового обороту в електроенергетиці було виведено мільярдні суми, що у свою чергу дозволило Кабінету п.Ющенко розрахуватись з боргами по заробітній платі та пенсіях.

Спостерігаючи за останніми політичними подіями, видно, що лишень п.Тимошенко притримується чітко визначеної стратегії, яка не передбачає перепродаж та компроміс. Зрада близьких по духу людей, розкол команди не вплинув і не впливає на її рішучі кроки. Здається, що ці обставини лише загартували її, підштовхнули на ще рішучіші кроки заради встановленої мети. Не секрет, що Майдан стояв за Юлю і Команду, а не навпаки. І він знову встане і йтиме цього разу до кінця.

Від крайової голови From the National President

Олена Гедз ✧ Olena Gedz

Дорогі Посестри!

Літні дні так скоро пройшли, і знову час звернути наші думки на організаційні відповідальності та діяльність з відновленою енергією.

В місяці травні відбулись в Торонті Пленарні Наради Крайової Управи ЛУКЖК. Ми вітали нашого духовного дорадника Преосвященного Кир Корнілія, єпархіальні голови, статуткових референток та редакторку **НАШОЇ ДОРОГИ**. Багато нових та давніх справ обговорено і багато з них вирішено. Справи невирішені не стали забути. Ми шукаємо можливих розв'язок і впевнені, що в короткому часі вони будуть вирішені. Учасниці Пленарних Нарад мали нагоду на відкриті розмови і товариські дискусії по групах і на індивідуальній основі. Під час разом проведеного часу ми молились, щоб наші рішення були корисними для нашої організації та її членок. Щира подяка всім учасникам нарад.

Я мала честь і приємність брати участь в Асамблеї Світового Союзу Католицьких Жіночих Організацій в Арлінгтон, Вірджінія. Для мене це було незабутнє враження. Жінки зі всіх сторін світу зійшлися, щоб обговорити спільні проблеми, шукати розв'язок та разом молитися. Заступницю Голови і мене щиро і тепло вітали, а зокрема Ліга Католицьких Жінок, котрі попросили нас до участі на Вечорі Молитви з Канади. Вкладом нашої організації була чудова молитва до Пресвятої Богородиці "Достойно". Ми складемо наші найщиріші побажання новообраній Генеральній Голові Керен М. Гурлі з Гарісбург, Пен. США, і молимо Божого благословення на всі її майбутні намагання.

Дорогі Члени! Впродовж кількох останніх місяців я Вам писала про наш проект "Доброго Діла" з нагоди нашого 60-ліття. Вашими зусиллями ми вже майже дійшли до нашої мети. ДЯКУЮ! Але я мушу ще раз закликати на Вашу щедрість і розуміння, щоб закінчити цей проект. Маммографічну машину будемо дарувати шпиталю Шептицького у Львові на Україні.

Dear UCWLC Members,

The warm days of summer have come and gone, and the time has come to once again turn our thoughts to organizational responsibilities and activities with renewed energy.

During the month of May, the UCWLC National Executive Plenary Conference was held in Toronto. We welcomed our Spiritual Advisor Bishop Cornelius, the Eparchial Presidents, Constitution Representatives and the Editor of **NASHA DOROHA**. New issues as well as old ones were discussed and many were resolved. Those remaining have not been forgotten. We are looking at possible solutions, and feel confident that these will also be resolved in the near future. The Plenary participants had the opportunity for open dialogue and friendly discussions as a group and on an individual basis. Many old acquaintances were renewed and new ones made. During our time together we prayed that the decisions made would benefit both our Organization and its members. A special thank-you to those who attended.

I had the pleasure of attending the World Union of Catholic Women's Organizations Assembly in Arlington, Virginia. For me, this was an eye-opening experience. Women from the far corners of the world assembled to discuss mutual problems, seek answers and pray together. The Vice-president and I were warmly welcomed by all especially the Catholic Women's League, who invited us to take part in the evening of prayer from Canada. Our organization's contribution was the beautiful prayer to the Blessed Mother, "Dostoyno." We extend our warmest wishes to the newly elected President General, Karen M. Hurley from Harrisburg, Pa. USA, and pray for God's Blessings in all her future endeavours.

Dear Members, During the last few months, I have written to you regarding our "Good Deed" 60th Anniversary Project. Through your generous efforts we have almost reached our goal. THANK YOU! However, once again I must appeal to your generosity and understanding in order to complete this project. The mammogram machine will be donated to the Shep-

Ми є в контакті з адміністрацією шпиталю і “Каріта Україна”. Вони з нетерпінням очікують нашого листа, що вже є фонди довести цей проект до завершення. Якщо Ви ще цього не зробили, прошу вислати свої пожертви до Епархіяльних або Крайової Касирок. Ви одержите посвідку до податку. Я Вам дякую, а також потребує і терплячі жінки в Україні. Прошу їх не розчарувати.

Мені приємно мати цю нагоду поспілкуватися зі всіма Вами. Ваші зауваги оцінюються і радо приймаються.

З початком організаційного осіннього сезону бажаю Вам багато успіхів у всіх Ваших подальших зусиллях. Хай Ви і Ваші родини будуть благословенні здоров’ям та радістю!

З Богом.

tytsky Hospital in Lviv, Ukraine. We are in contact with the administration of the hospital and Caritas Ukraine and they are anxiously awaiting our letter advising that the funds are available and the project is ready for completion. If you have not already done so, please send your donation to your Eparchial Treasurer or to the National Treasurer. Income tax receipts will be issued. I thank you as do the needy and suffering women in Ukraine. Please do not disappoint them.

I appreciate the opportunity of being able to communicate with all of you. Your comments are appreciated and welcome. As you begin your organizational fall season, I wish you success in all of your present and future endeavours. May you and your families be blessed with good health and happiness. Z Bohom.

**Deadline for Winter
issue submissions**

•• НАША ДОРОГА ••
15.X.2006

**Річенець дописів
на зимовий номер**

НАША ДОРОГА ♦ NASHA DOROHA – Subscription Form

Не чекайте на свято! Зробіть комусь приємність передплатою

Ось мій список. Here's my list. I understand each friend will receive a card announcing the gift subscription.
I've enclosed \$ _____ for _____ gifts at \$20 each (\$25 US for USA and overseas).

MY NAME

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #1

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #2

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

**Mail cheques payable to
Publishing, NASHA DOROHA
110 Toronto Street
Regina, SK S4R 1L7**

Постанови Пленарних Нарад Крайової Управи ЛУКЖК

5-7 травня, 2006 р. Торонто

- Збільшити суму стипендії з фонду Марії Дими до \$1,000 річно. Комітет цього фонду повинен подавати оголошення до „Нашої Дороги”, щоб заохотити жертводавців на цей фонд.
- Треба посилено заохочувати відділи придбати одну передплату на журнал „Наша Дорога”, з метою набуття нових членів або читачів.
- Підвищити винагороду фінансового адміністратора „Нашої Дороги” Петрусі Дець до \$500 за одне видання.
- Архiepархiальна та Епархiальні Голови і представники Крайового Комітету Статуту і Законодавчих Постанов можуть брати участь у місячних засіданнях Крайової Управи тільки за згодою голови Крайової Управи.
- Видати двомовний текст Статуту і Законодавчих Постанов в українській та англійській мовах. Це видання заступить недавно видруковану англійську версію та включить історію Статуту.
- Закупити новий інвентар для ужитку при подаванні інформації та знімок на веб-сторінку.
- Крайова Управа поверне кошти колишній голові Крайової Управи Ширлі Лісовській за поїздки на засідання Ради Директорів Конгресу Українців Канади.
- Архiepархiальна та Епархiальні Управи повідомлять СФУЖО хто є їхніми представниками на Річні Наради.
- Підручник для Духовних Дорадників не роздавати Духовним Дорадникам тепер. Рішення Епархiальних Управ щодо цього підручника треба переслати до Крайової Управи до 30 червня, коли буде зроблене рішення.
- Колишня голова Крайової Управи Ширлі Лісовська має розвідати можливість закріплення забезпечення для членів Крайової та Епархiальних Управ.
- На Крайових Конгресах, для фото обов'язковий одяг — темна спідничка та вишивана або біла блузка. Епархiальні та Архiepархiальна Управи вирішать щодо обов'язкового одягу на їхніх з'їздах.
- Інвентар — вирішено замовити 500 вервичок з нашою емблемою.
- Вислати формальний лист від Крайової Управи ЛУКЖК до Крайової Управи Братства Українців Католиків Канади, вимагаючи відклику їхнього твердження у різдвяному числі журналу „Голос Братства”, а також вміщення перепрошення у цьому журналі.
- Комітет уділення Почесного Довічного Членства складатиметься з одного почесного довічного члена з Епархії осідку Крайової Управи, голови Крайового Комітету Статуту і законодавчих Постанов та голови Архiepархiальної та Епархiальних Управ. Почесні Довічні Члени є звільнені від плачення членських внесків, тому Крайова Управа покриє для них кошт „Нашої Дороги” і забезпечення.
- Виправлена брошушка ЛУКЖК буде двомовна, в українській та англійській мовах. Буде видруковано 5,000 копій.

Голова Статутового Комітету
Тамара Волошук

Decisions of the UCWLC National Executive Plenary Conference

Toronto, May 5-7, 2006

- Increase the yearly Mary Dyma Scholarship Award to \$1,000. The Scholarship Committee should advertise in Nasha Doroha to encourage donations to this fund.
- Branches should be strongly encouraged to purchase one subscription to Nasha Doroha for the purpose of encouraging potential new members or readers.
- Honorarium for the Financial Administrator of Nasha Doroha, Patrice Detz, be increased to \$500 per issue.
- The Archeparchial and Eparchial Presidents and Constitution Committee Representatives may attend monthly National Executive meetings at the discretion of the National President.
- To print a bilingual UCWLC Constitution in Ukrainian and English. This will supercede the recent English only version and will include the Constitution History.
- Purchase a scanner to be used for posting information and pictures on the UCWLC web-site.
- The UCWLC National Executive will cover the expenses of Past National President, Shirley Lisowski, when traveling to attend UCC Board meetings.
- WFUWO to be informed by the Archeparchial and Eparchial Executives of their representatives to yearly conferences.
- Spiritual Advisor's Handbook — Not to be distributed to Spiritual Advisors at the present time. Feedback on this issue to be sent to the National Executive by June 30, 2006, when a decision will be made.
- Investigation to be made by Past President Shirley Lisowski, to purchase Director's Insurance for members of the National, Archeparchial and Eparchial Executives.
- For the group picture taken during the National UCWLC Congress, dress code will be a dark skirt with a Ukrainian embroidered blouse or white blouse. Each Eparchy will set the dress code for their Archeparchial or Eparchial Convention.
- Inventory — 500 rosaries with the UCWLC Emblem will be reordered.
- Formal letter to be sent to the Ukrainian Catholic Brotherhood of Canada asking them to withdraw the statement made in their Christmas issue of "Holos Bratstva" and issue an apology.
- The Honorary Life Membership Award Committee to be composed of: one Honorary Life Member from the seat of the National Executive, Chair of the National Constitution and By-Laws Committee and the Archeparchial and Eparchial Presidents. Honorary Life Members are exempt from paying membership dues, therefore, the cost of Nasha Doroha and UCWLC insurance will be covered by the National Executive.
- The revised UCWLC brochure to be bilingual in Ukrainian and English. 5,000 copies will be printed.

Tamara Woloschuk,
Constitution and By-Laws Committee Chair

▶▶▶ Urgent Appeal from the National Executive

The Natural Family is the cradle of life in which new life is most ideally conceived and nurtured. The legal acceptance not only of same-sex “Marriage” but attempts to change sex into a recreational, solely feel-good activity, separated from procreation, are ultimately attacks on the dignity and sacredness of human life.

Last winter a new Federal Government was elected, one more amenable to preserving and protecting the natural family, and, the sacred institution of marriage. The government promised to revisit Same Sex Marriage Legislation and allow all Members of Parliament to vote independently.

We, the family members of our Ukrainian Catholic Churches—parents, grandparents, aunts, uncles, cousins, nephews, nieces, brothers, sisters, children over 18 must act now to preserve the stability of family life.

Statistics and research studies continually demonstrate that children thrive best when their role models are a male father and a female mother who

to all UCWLC Members: *A call to action to defend marriage!*

nurture them and prepare them spiritually, physically, psychologically, emotionally, and mentally for life. No other model of child rearing can prepare children as effectively for adulthood.

Future citizens for generations to come will be affected detrimentally if we do nothing now to preserve our natural family values. We now need to play our part and REVERSE the Same Sex Legislation both through direct action and prayers.

Please send your letters or e-mail concerning your opposition to same sex marriage to your Member of Parliament IMMEDIATELY to inform him or her of your support for the definition of marriage as *the union of a man (male) and woman (female)*. Send a copy to the Prime Minister. Encourage family members over 18 to do the same. Citizens of Canada will benefit.

Include your Name, address and Signature.
Mail to: House of Commons
Ottawa, Ontario, K1A 0A4

Want to communicate with politicians *effectively*? ND tells you how...

As we work towards winning the vote to re-visit and restore marriage as a union between a man and a woman (and many other critical issues) this fall, we are often asked, “What is the most effective way to communicate with MPs?”

United Mothers, www.unitedmothers.ca, has put together a summary of the most effective techniques. The best approach is **the face to face method**. Speak with your representative personally in his office, or at a public gathering. Be courteous and to the point with your remarks. State what you are concerned about and *what action you would like him to take*. If a group of you wish to speak with him, keep the group no larger than four individuals.

- **Express gratitude** for his service and other things he or his party has done.
- **Be respectful and courteous.** (None of us responds positively to rudeness or sarcasm.)
- **Keep it focused and short.** State clearly the one issue you are concerned about.
- **Give him direction.** Tell him what action you would like him to take.
- **Remind him you are a voter.** Explain that his response to this issue will influence how you vote in the next election.
- **Timing.** Get engaged early.

Don’t wait for the issue to be at the 3rd reading stage before contacting your representative. By then it is too late.

Edmonton Eparchy

**"WOMEN HELPING WOMEN"
SILENT AUCTION**

*By Cathy Weetman, Staff Writer,
Vegreville News Advertiser*

In Ukraine, it's called a "Dream Machine."

In Canada, some women used to take it for granted, but not after hearing **Helen Sirman**, President of the UCWLC Edmonton Eparchy speak about the need for a mammogram machine for women who survived the meltdown of the Chernobyl nuclear plant in 1986.

Speaking at the last meeting of the Holy Trinity UCWLC on June 15th, Sirman stated, "We work with you for the glory of God, whether it's preparing food or supporting one another because we do everything in the name of the Lord. The Women Helping Women project started at a national level in 2004 with the 60th anniversary of UCWLC to help the Ukrainian women. Only 12 per cent of women are diagnosed with First Stage Breast Cancer because of Chernobyl. We all know someone who has or had breast cancer. In Ukraine, 88 per cent of women don't get diagnosed until they have later stages of cancer. One of the reasons is because they don't have access to a mammogram machine. I was one of the privileged who could get a mammogram, my clothes back on and go through the door without having to speak to a doctor. In Ukraine, technology is not available, and not only that, they have to pay for the test.

Some of the UCWLC-ers who made it happen: standing: **Barbara Olynyk, Roseanne Kobylko, Maria Pastuszenko, Olenka Stadnyk, Gloria Green, Stephania Soltykewych, Adeline Ostry, and Sylvia Maslyk.**
Seated: **Mary Porenychuk, Helen Sirman, Evelyn Eveneshen, and Virginia Sharek.**
(Missing from Photo: Cassie Gretzan).

"Our machine that we're sending comes with a request that 50 per cent of the people are not required to pay for the test because they can't afford to pay."

The mammogram, noted Sirman, will be purchased in Germany, brand new, and shipped to Ukraine. Close to \$59,000 has been raised by five of the Ukrainian Eparchy.

The total cost of the machine is \$125,000 new. Our portion in Canada was \$20,000. The Toronto Eparchy raised \$47,000 but none of this money is going anywhere until we're sure that everything takes place as it should be. We're going to send our money when we're ready to purchase it (the mammogram). We're hoping to do it by the end of this year. I congratulate you for your outpouring of love for someone who has no face and no name, but she is a woman. That's a selfless act that I've seen today," she added, referring to the presentation of a cheque for \$2,700 by the

UCWLC to go towards the "Dream Machine" by President **Enid Theophile** and executive members.

"I had

Very touching, were the personal accounts of the guest speakers at the Women Helping Women event. Both had once been afflicted with breast cancer. **Luba Bilash**, wife, mother, celebrated singer and teacher, with a passion for Ukrainian culture stressed the importance of having a good oncologist, and asking for your medical history in order to better inform family members of this disease. She encouraged all women to go to their doctors for regular checkups. "Listen to the voice of your body and spirit for signs of illness." She stressed the importance of acting quickly once diagnosed. "Let me emphasize the need for support of spouse, family members,

WOMEN HELPING WOMEN FUNDRAISER BREAKFAST

UCWLC Holy Trinity Branch, Vegreville, AB—At a “Women Helping Women” fundraiser breakfast held on June 10, 2006 \$2,700 was raised for the “dream machine”—the mammogram for needy women in Ukraine. In the photo, **Enid Theophile**, UCWLC branch president, presents cheque to Eparchial UCWLC President, **Helen Sirman**, of the Edmonton Eparchy (on June 15, 2006).

SUPPORTING EDMONTON'S CATHOLIC SCHOOLS UKRAINIAN BILINGUAL PROGRAM

One of the Eparchy projects is financial support for the Ukrainian Bilingual Program at the Edmonton Catholic and Sherwood Park Catholic Schools. (Please see pg. 13.) All grade three students, approximately 80 this year, received *The Divine Liturgy Book For Young People*. The cost is \$10 per book.

Olga Hlus

WITH AGE COME WISDOM, PRIVILEGES, AND ... ROSES!

Over 50 ladies attended the June 15, 2006 Holy Trinity UCWLC, Vegreville, AB Dinner Meeting at which three parishioners—and long-serving UCWLC members—who had recently turned 90 years old received privilege cards and red and white roses. UCWLC Branch President, **Enid Theophile**, presented **Anne Karcha**, **Tillie Semeniuk**, and **Eva Wasylciw** with their tokens of appreciation. **Rose Hayduk**, another 90-year-old, was unable to attend the meeting.

Enid Theophile

Eparchial Retreat: Fr. Patrick Baska with Eparchial Spiritual Committee members Barbara Riley, Amelia Danilak, Marcia Hladunewich and Susan Bowal.

MUNDARE PILGRIMAGE

In June, over 1000 people attended the divine liturgy commemorating the 50th Anniversary

of the Metropolia of Ukrainian Catholics in Canada and of the Edmonton Eparchy at the annual Sts. Peter and Paul Pilgrimage in Mundare. Main Celebrant was **His Grace, Most Rev. Lawrence Huculak**, OSBM, Metropolitan for Ukrainian Catholics in Canada and Archeparch of Winnipeg, assisted by the clergy of the Edmonton Eparchy and the Axios

Choir conducted by **Boris Derow**. Event was organized by the Ukrainian Catholic Council (Centralia)—UCBC, UCWLC, and UCY.

UCWLC EPARCHIAL RETREAT

was held at St. Josaphat Cathedral parish hall in Edmonton in

March. In spite of extreme winter conditions, in total, 89 members, from most parishes in Alberta participated.

Retreat master, **Father Patrick Baska** from the Roman Catholic Archdiocese of Edmonton made an overwhelming im-

impact on both heart and soul.

The theme was Forgiveness as in the parable of the Prodigal Son. His presentation was divided into three sessions: the younger son, the elder son and the

Father. Every session made reference to possible applications in our own personal lives. Later, members were given the opportunity to take part in the Sacrament of Confession followed by a beautiful song of prayer, the Moleben, celebrated by Spiritual Advisor, **Father Michael Kowalchuk**.

Marcia Hladunewich

cancer”

friends, and the power of prayer.”

Amelia Danilak, wife, mother, grandmother, UCWLC member at St. Josaphat Parish related her personal experiences as a survivor from both breast and ovarian cancer. “I overcame my illnesses through my faith in God and support of family and friends,” she said. She told how genetic testing was suggested for her and daughter, **Kim**. Both tested positive for the cancer gene. She stressed having regular screening tests, the importance of genetic testing, making of informed choices and decisions, and taking preventative measures in order to more effectively deal with breast and other cancers.

ВІДЗНАЧЕННЯ МАРІЙСЬКОЇ

ДРУЖИНИ ЛУКЖК відбулося в травні. Після святої літургії **отець парох А. Тарасенко**, духовний дорадник відділу, відслужив панахиду.

“З вірою і любов’ю в організаціях — єднаймося, братаймося, з нами Бог вітає!” голова відділу **С. Солтикевич** привітала всіх присутніх і запросила до слова **Марію Можилівську**, заступницю голови, яка розпочала своєю поезією:

Україночки милі, любіть Україну!
Хоч де б не були ви, Вкраїну любіть!
І мову плекайте, пісні солов’їні,
І гордо тримайте козацький наш рід!

Після вступного слова голова пояснила цілі ЛУКЖК та резолюції Конгресу. Підкреслила велику працю відділу та вартість бути членкинею.

С. Солтикевич

BUSY DAYS AT THE PROTECTION OF THE BVM

250 attended this year’s annual tea of the Protection of the BVM UCWLC, Edmonton dedicated to the Children of Mary. Fr. **Ivan Nykyforuk**, parish priest, opened with greetings and the singing of the Lord’s prayer. Words of wisdom were presented by guest speaker, **Sr. Ester Kurylo**, SSMI and guests were entertained by youth playing instruments and singing. The tea pourers were original children of Mary—ladies and their daughters.

Some 20 UCWLC members (*at right*) made over 1000 dozen pyrohy for Edmonton’s Heritage Days at Hawrelak Park. This year’s festival celebrating its 30th anniversary, with over 50 cultural pavilions taking part. The Ukrainian Pavilion, featuring its delicious food, exciting entertainment, and amazing cultural museum arts and crafts, sponsored by the Ukrainian Catholic Brotherhood of Canada, has been there for 29 years.

Roseanne Kobylko

З доповіді Марії Можилівської

“Я була членкинею в різних організаціях в Україні. Там їх багато було створено, але найважливіші — це РУХ та Союз Українок”.

“Після Чорнобильської трагедії почали створюватися різні організації, але, на жаль, не було католицьких по церквах, а просто громадські організації, на яких сходилися вечорами у визначний день у народнім домі, кому була небайдужа доля України. Організації політичні виходили на майдани й вулиці, де люди творили живі ланцюги протесту поділу людей сходу й заходу — проти поділу України”.

“Ми боролися всі за єдність і незалежність України, за збереження мови, за культуру й за звичай українського народу. Вороги працювали і далі працюють над тим, щоб знищити нашу мову, а потім і нашу державу. Це ми переконалися, коли вони знущалися над людьми, які вставали на захист своїх прав. Сьогодні

сумно згадувати, це але правда залишається правдою. Ми повинні згуртовуватися довкола нашої церкви, яку очолює прекрасний духовний дорадник **о. А. Тарасенко**. Ми маємо цих чудових жінок, які мов ті мироносниці сходяться тут, щоб тримати цей вітар святости культури, звичаїв і мови тут у цій стороні, яка так далеко за океаном від вітчизного краю. Ми, нові іммігранти, повинні розуміти це й активно включатися в ряди з новими силами і ентузіазмом. Я знаю, що нам усім важко, але всі ми повинні розуміти, що в єдності сила народу, і ми повинні створювати ту єдність самі, а не чекати, що хтось це зробить замість нас чи покличе ще раз. Тож сьогодні вас, дорогі, закликаємо поповнювати ряди Марійської Дружини відділ ЛУКЖК. Працюймо разом на благо нашої церкви й на прославу нашого Господа Ісуса Христа та на прославу найсвітлішої Небесної Неньки.”

The 10th UCWLC Biannual Edmonton Eparchial Conference

Focusing on the
National and Eparchial resolution
Human Trafficking

October 21, 2006
St. Nicholas Parish Hall
9507 Austin O'Brien Road
Edmonton, AB

- **9 AM Divine Liturgy, St. Nicholas Church** — followed by registration and organizational issues
- **1:15 PM Guest Speaker David Bouchard** — teacher, father, Canadian Religious Conferences field worker, of Red Deer, AB **will speak on Human Trafficking**
— Rosemarie Nahnybida

REDEMPTORIST COLLABORATORS

For the past two years **Marianne Lalach**, **Bernice Petryshen** and **Elizabeth Zahayko**, Sacred Heart UCWLC, along with **Joseph Wasylanka**, Knights of Columbus, have been studying the Redemptorist spirituality and history and developing skills for collaboration in ministry and community. The four were commissioned as "Redemptorist Collaborators," a sign of their commitment to further collaboration with Redemptorists in preaching the Gospel to the poor and the most abandoned at a Divine Liturgy last June. It was celebrated by parish priest, **Fr. Vladimir Kolpakov**, CSsR, and special guests **Fr. Michael Smolinski**, CSsR, Winnipeg, and **Fr. Andre Lalach**, Saskatoon. Each collaborator received a cross from Fr. Michael Smolinski in front of their church family. They travelled to Yorkton to receive certificates for having successfully completed the Ukrainian Redemptorist Partnership in Mission Program. Other collaborators came from the Ituna and Yorkton areas.

In charge of the two-year program were Fr. Michael Smolinski and **Michelle Thiessen**, Young Adult Ministry Coordinator, Winnipeg and Fr. Andre Lalach.

Elizabeth Zahayko

ITUNA BRANCH APPRECIATION

BRUNCH for its members was hailed as "Bless you for giving of your time, your energy."

Reverend Boris Kyba, CSsR celebrated Divine Liturgy. Brunch was prepared and served by the K of C. **Chris Byblow** was the MC. **Adela Zatwarnitski**, President, thanked the ladies for generously giving many hours of time and energy. **Natalie Shevernoha** introduced the guest speaker, **Yvonne Chorney** from the Wynyard UCWLC

INSTALLATION OF ITUNA EXECUTIVE

Fr. Boris Kyba CSsR; Nettie Lutz, Treasurer; Chris Byblow, Secretary; Mary Schabel, Past President; Adela Zatwarnitski, President; Natalie Shevernoha, First Vice-President.

Branch, who spoke on the importance of the UCWLC in the Parish.

Leona Shambel received the 25-year UCWLC membership pin. **Kris Spilchuk** thanked the brunch sponsors. In closing, Father Kyba compared the talents of the ladies to a see-saw. "Some work well in one area, others work well in another, and all work together to balance and make things go."

Adela Zatwarnitski

MOOSE JAW CELEBRATED ITS

50TH ANNIVERSARY this May with a Moleben by parish priest **Fr. Yuriy Lazurko**, the blessing of the UCWLC Branch flag and a 50th Anniversary plaque from the National Executive, and a Panakhyda

celebration, and **Frances Spott**.

Greetings were extended by Parish President **Harry Horejda** and UCWLC President **Betty Lys**. **Dorothy Lazurko** introduced the eight past presidents in attendance including **Helen Kushner**, a charter member who had joined in 1944, Portage La Prairie, when **Mary Dyma** was organizing the League. Past president **Gloria Leniuk**, awarded UCWLC Honorary Life Membership at the National Congress, Winnipeg 2005, was recognized.

Guest speaker, **Geraldine Koban**, Eparchial UCWLC President, awarded **Marie Gellea** a 40-year membership pin and **Dorothy Lazurko** a 30-year pin.

Former branch member Helen

Moose Jaw UCWLC members with spiritual director Rev. Fr. Yuriy Lazurko

service for deceased members. The Branch was formed on June 6, 1956, at a meeting presided by **Stephania Pylypchuk** with twenty-six ladies present. Three members of the original executive are still members—**Helen Lys** and **Anne Kawulich**, present for this

Lys, now member at St. George Cathedral, Saskatoon, entertained with reflections of the past—how the League was formed, how funds were raised, the hard work, the lack of modern conveniences, and the activities enjoyed in the early years.

Dorothy Lazurko

**UCWLC DAY 2006, HOLY
EUCHARIST, WINNIPEG**

60 years members icon recipients.

**Front row: (L) Kay Kormylo, and
(R) Min Karabin, (Centre) Branch
President Helen Mazur.**

**2nd row: 40-year pins:
Jennie Huchko, Kay Novak,
Antonia Prokopowich,
Marge Chemerika.**

**Back row: 30-year pins:
Lavinia Aftanas, Hope Evanyshyn,
Lillian Deptuch, Mary Berko,
(absent – Ella Gowriluk).
25-year pin: Mary Wolfe.**

Вічна пам'ять ✧ Eternal Peace

✠ **Emily (Diakow) Kushko Babiak**
17.I.914 – 10.IV.2006

daughter of Alex and Francis Diakow, was born in Buchan Roma, Saskatchewan, the second of seven children. In 1933 Emily married John Kushko; they were blessed with two children—Rose and Edwin.

After moving to Edmonton, Emily became a very active mem-

ber of the Protection of BVM Ukrainian Catholic Parish. With the assistance of the late Mitrat Rev. Basil Martynyk a parish UCWLC Branch was organized. In 1951 Emily became its first treasurer. After being widowed for the second time, she moved to a senior citizens' home and joined the Lions' Senior Choir, which performed at various functions. Emily enjoyed travels with the senior groups to exotic places. Emily was loved by all for her cheery smile and words of encouragement. She was an avid churchgoer until she became ill. Over 30 UCWLC members joined the full honour guard procession with lit candles and the UCWLC flag to bid a fond farewell.

*Roseanne Kobyлко, Protection of BVM
UCWLC Branch, Edmonton*

✠ **Ольга Гайдимовська**
16.XI.1921 – 21.II.2005

народилася в Теревовлі, Тернопільська область, Україна. По війні прибула зі своїм чоловіком, пок. Евстахієм, до Ванкуверу.

Від самих початків втягнулася в життя парафії Покрова Пресвятої Богородиці і в члени ЛУКЖК. Понад 50 років займала пости секретарки, референтки і голови. Учителювала в парафіяльній Рідній Школі, належала до Епархіальної Управи. Також належала до ОЖЛВУ, де виконувала функції секретарки, референтки і касирки при відзначенні 1000-ліття Хрещення України.

Багато праці і зусиль вклала у місцевий Відділ КУК як секретарка і 9 років як голова. Під час її каденції КУК відзначав

100-ліття українського поселення в Канаді і 50-ліття існування КУК, з приводу якого тодішній генерал-губернатор Рамон Гнатишин офіційно відкрив меморіальну тримовну дошку.

В 1992 році одержала Шевченківську медаль КУК за культурно-громадську працю в житті українського народу Канади.

Ярослава Татарнюк, Ванкувер

✠ Lucy (Zadunayski) Kowal

30.VI.1950 – 29.I.2006

youngest child and only daughter, was born to Mike and Mary Zadunayski, Waugh, Alberta. Graduating from secretarial training she was employed by the Alberta government. 1971 she married David Kowal and moved, later, to Edmonton joining St. Vladimir's Parish in Edmonton. The family has been very active in church activities throughout the years. Lucy was a member of St. Vladimir's UCWLC for 28 years serving on numerous committees, and as treasurer for the last six years. Lucy was always ready to assist. Regretfully, she passed away very suddenly. She is sadly missed by her family, friends in the UCWLC, and in the Ukrainian community.

✠ Sophie (Kaminsky) Oliszynski

25.VII.1916 – 24.XI.2005

was born in the Rosthern area, Saskatchewan and graduated from college in Yorkton. She married Anton Oliszynski in 1935 and had four daughters, nine grandchildren, fourteen great grandchildren and two great-great grandchildren.

Sophie was a member of the UCWLC in Prince Albert, SK and in Kelowna, BC. She was the parish secretary for many years in Kelowna. She assisted in many parish functions including, printing by hand, spiritual songbooks for Liturgy and folk songs for social gatherings. She also researched and compiled a history book of the Kelowna parish on the occasion of its 25th anniversary.

Her devotion to family and love of writing inspired her to compile a family history book on seven generations of the Kaminsky Family. Despite an incomplete education, this pioneer, with her strong faith in God and a love of history and politics, painstakingly documented all the church Saints in a hand-written Ukrainian-English book for family members.

Rosalia Kaminsky

✠ Lesia (Lydia) A. (Pryma) Sachkiw

26.IX.1931 (Edmonton) – 17.II.2006 (Calgary)

was a daughter, wife, mother, grandmother and a devoted church worker. Her early childhood years were spent in Saskatoon, but she completed university in Edmonton. As a young person, Lesia was very active in her church and proud of being Ukrainian. In 1952 Lesia married Lawrence Sachkiw and lived in many places, always active in the church and community.

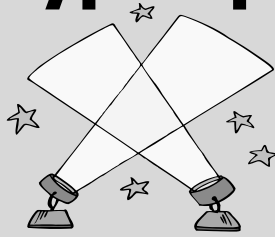
The UCWLC was especially dear to Lesia as to her mother, Anna Pryma, a co-founder. Lesia was a dedicated member for 50 years. For more than 30 years, she worked hard at St. Stephen's in Calgary where she organized the ladies' auxiliary and later St. Stephen's UCWLC. She was president many times, its Cultural and Educational Director, and frequent committee member. Lesia helped organize St. Stephen's language and cultural school, the mini museum, and was involved in religious classes. She was a regular catering coordinator.

Many worked with Lesia and many learned from her. She used and shared her talents.

Annette Kozicki, Calgary

Культура і розвага

Огляд книжок, фільмів,
радіо, телебачення, концертів,
виставок та музики
з українським змістом

A review of books, films,
radio, TV, concerts, exhibits,
music, theatre dealing with
Ukrainian themes

Arts and Entertainment

Many Ukrainians who came to Canada after WWII were seared by horrific experiences suffered during three occupations. There is great interest in the War in Canada. It behooves us to know more about what happened to our people...

SPALAKH

UPA resistance in the Bereziv region

Reviewed by Will Zuzak

by Michailo Tomaschuk, Kolomyia, 2004, 352 pgs.

Nestled along streams flowing into the Prut River in the foothills of the Carpathian Mountains lie the four inter-connected Bereziv villages—Nyzhni, Seredni, Verkhni and Banya Bereziv—with some 6000 inhabitants. Situated 30 km west of Kolomyia, this region was the centre of resistance by the Ukrainian Insurgent Army (UPA) to the German-Soviet occupations during WWII and thereafter.

The book, *Spalakh*, is a fascinating collection of inter-connected chapters highlighting the various aspects of the Western Ukrainian struggle for independence from the 1920s through the 1950s with particular emphasis on the Kolomyia-Bereziv regions.

The Polish occupation (1919-1939):

Although the armed struggle for an independent Ukrainian state in 1917-1921 ultimately failed, it served as an impetus for future Ukrainian efforts. Although Western Ukraine was now under Polish occupation, the Ukrainians

struggles to maintain their identity and to promote an independent Ukraine forming, in 1929, the Organization of Ukrainian Nationalists (OUN) under the leadership of Evhen Konovalets.

In response to “nationalist” activity, there were arrests and “pacification” of the countryside. This ranged from a September 1931 court case against seven activists from Kolomyia, to mass arrests in the Bereziv region in June 1934 following the assassination of the Polish Minister of Internal Affairs, Bronislaw Pieracki, for his anti-Ukrainian policies, and to the October 1938 mass demonstration in Lviv.

The first Soviet occupation (1939-1941):

The Ribbentrop-Molotov pact, signed on Aug. 23, 1939 contained a secret protocol to partition Poland. Germany attacked Sep. 01, 1939 and Stalin “liberated” Western Ukraine on Sep. 17, 1939. The Polish Army trying to escape to Romania was intercepted by the

Red Army. About 130,000 were sent to Siberia; some 21,900 officers executed.

After the NKVD “cleansed” the Poles, they went after the Ukrainians. There were mass arrests, executions and deportations to Siberia. This led to increased conspiratorial activity by OUN. In April 1941, the second meeting of OUN in Cracow elected Stepan Bandera as leader.

War erupted on June 22, 1941. As the Bolsheviks fled east under the German onslaught, the NKVD massacred thousands of incarcerated Ukrainians.

The German occupation (1941-1944):

After the flight of the Bolsheviks and arrival of the Hungarian army, the OUN leadership committed a fatal mistake: all OUN members came out into the open, legalized themselves, started rebuilding lives. They massively celebrated the proclamation of Ukrainian Independence on June 30, 1941. Shortly, Bandera and the OUN

leadership were arrested and sent to German concentration camps.

The final crash of illusions came with the Aug. 01, 1941 absorption of Halychyna into the General-Government by the German regime. On Aug. 14, 1941, the Germans arrested the OUN leadership and 200 of its members in Stanislav (now Ivano-Frankivsk). Surprisingly, arrests in Kolomyia did not start until Feb. 05, 1942 with the arrests of 20 men and 8 girls. After inhuman torture, 52 arrested people were executed Nov. 27, 1942 in a field near the village of Yahilnitsi.

The German occupation turned into a nightmare. They demanded half of all food products. Young people were rounded up and sent to Germany to work as Ost Arbeiter. There were major repressions and executions.

The Ukrainian response was to create the UPA—the Ukrainian Insurgent Army.

The second Soviet occupation (1944-1991):

The Red Army returned to Kolomyia on March 28, 1944. The Soviets conscripted about half the men from 18 to 55 and sent them as human minesweepers and cannon fodder against the Germans. In August 1944, the front moved west (towards the Bereziv villages).

Most of the material in the book, *Spalakh*, relates to this period. On June 14, 1945 the KGB arrested 80 women in Debeslavtsi and tortured them to reveal UPA personnel. Similar atrocities in other locations are described. By 1953, in the 10-year battle with Bolshevism, the Bereziv villages had over 250 killed, some 200 exiled to the concentration camps, and over 80 families to the frozen Siberian tundra.

Expanded and personalized version available at <http://www.telusplanet.net/public/mozuz/ukrnews/ukrnews.html>

Багато українців пережили страхіття Війни. На день Покрови, в жовтні, святкуймо Свято УПА. Др. В. Зузак вибрав уривки, які висвітлюють страшне минуле з книжки «Спалах»

Після вибуху німецько-більшовицької війни наші терени аж до Дністра займали мадярські війська. Військове керівництво — німецьке і особливо мадярське — на початку війни підтримувало концепцію державної незалежності України, і то в дуже широких межах, на Сході — аж до Волги. Це все ляло оптимізм. На жаль, недовго. Незабаром божевільна політика Гітлера перекреслила не тільки всі надії українців, а й пропозиції розумніших політичних кіл Німеччини. (с. 149)

В Березовах, як і в багатьох інших прикарпатських селах, було немало родин, з яких майже всі дорослі стали на шлях боротьби як проти коричневих, так і червоних окупантів. І це не завжди мусили бути діти

вчених та інтелегентних батьків. До прикладу, у Верхньому Березові прості сільські господарі Марія та Іван Скільські виховали чотирьох синів-патріотів України, з яких Петро — псевдо “Ганджа”, Василь “Грім”, Павло “Іскра” — відомі повстанці, що згодом склали свої голови в нерівній боротьбі з московським наїзником, а четвертий, Богдан загинув від комісарської кулі у совітській армії десь у Воронежській області. Їхня сестра Ганна у 1947 році була вивезена в Сибір. Двічі втікала з Омської області, але була спіймана і засуджена на три роки тюрми. (с. 161)

Леся Томич (Олександра Пасєвська “Орися”) вступила в ОУН ще десь перед війною. Через суворі правила конспіра-

Oleksandra (Tomych) Payevska, “Orysia”

(1908.I.17-1953.IV.08):

The story of this remarkable woman encapsulates the tragedy of the Ukrainian people.

By 1947, Oleksandra Payevska, pseudonym “Orysia”, had become the courier for the UPA leadership of the Bukovina and Kolomyia regions. The isolated schoolhouse in Babyn, where she taught and lived with her two boys and mother, served as an UPA hideout. In April 1950, UPA counter-intelligence learned that her identity had been discovered and that the Chekists were preparing for her arrest. On the May 1 holiday weekend, she gave away her youngest 10-year-old son, Andriy, to strangers and with her elder 14-year-old son, Yuriy, disappeared into the UPA underground deep within the forests and streams of the Carpathian Mountains.

The fatalism with which she accepts her destiny in a letter to her relatives and son is heart-rending.

Because of the work of a super-traitor, Roman Tuchak, “Kirov”, on June 25, 1952 a large number of UPA members were either killed or captured by the NKVD. Among the captured were Oleksandra “Orysia”, and her son Yuriy “Zhuk”. They were imprisoned and questioned under torture for seven months in Stanislav. On Jan 21, 1953 a military court sentenced “Orysia” to be shot; “Zhuk” was sentenced to 25 years imprisonment. Thus, mother and son saw, but were not allowed to speak to each other, one last time. On April 08, 1953, Oleksandra Payevska, along with some 60 other UPA members, was shot—burial place unknown.

ції тодішня її підпільна діяльність відома, на жаль, мало. Певним є лише те, що й за Польщі, і за перших совітів, і за німців перебувала на передовій лінії вогню, у перших рядах борців за волю. (с. 84)

“Найдорожчі Мамо, Тетко, Кумо і сину, — писала “Орися” в Дрогобич. — Трудно. Але мусять бути і такі люди, як ми. Спитаєте, чому саме я пішла цією дорогою? Ще раз кажу: обрала її давно. Від осені не знаю про Вас нічого. Також не знаю і про Юрія, але він, ма-

буть, живий. Щодо Андрійка, то мені не залежить, як Ви його “охрестили”. Якщо можливо, нехай вчиться. Якби хтось хотів узяти за свого, то віддайте. Не відберу. Бо найвірогідніше, що ні зі мною, ні з Юрком вже не побачитеся. Це не є вислів на вітер чи якісь чорні думки, лише реальна дійсність і з цим прошу числитись в своїх життєвих планах. Будьте здорові і не майте до мене жалю. Міцно цілую всіх.”

“Синку, будь чемний і послухний, молися за Юрка, — зверталася до Андрія. — Пам’ятай, що найважливіше в житті — це нау-

ка, освіта. Тому користай кожної хвилини, щоби чомусь навчитися. Вчися господарки, вчися варити, вчися шити, щось у житті придасться. Читай! Пильнуй здоров’я, бо в здоровому тілі здоровий дух! Якщо зостанешся в житті з Бабцею, то опікуйся нею, будь для неї добрим, і Бог тебе не опустить. І знай, що хто змоїх товаришів залишить живий, то буде тобою цікавитися. Бо я, мабуть, не верну. Хоч надія держить нас усіх. Може ще й побачимось.” (с. 91)

Book launch: *Together for Tomorrow*

Recently, the St. Nicholas Ukrainian Catholic Church centennial history book *Together for Tomorrow* was published. Responsible for producing this extraordinary coffee-table book, written mainly in the English language, are parishioners June Dutka, research and writer of the English text; Cynthia Chuckree, graphics and design of the 348-page book, Project Manager Justin Yakiwchuk and Fr. Athanasius McVay, OSBM (currently in Rome completing his doctoral studies in Ecclesiastical History) for his overall editing of the book. Former pastor, Fr. Joseph Pidskalny, OSBM (currently pastor at St. Mary’s Ukrainian Catholic Church, Vancouver, BC) provided the initial directive to begin such an ambitious project when he approached June Dutka to research and write the history of St. Nicholas Church. His invitation was accepted with enthusiasm because June Dutka believed that an English language written history of the well-established church in North End Winnipeg was of vital importance to generations of parishion-

ers and to the community at large.

The history of the Ukrainian Catholic faith community in Winnipeg began towards the close of 1899 when some 150 devoted Catholic immigrants worked together with Basilian Fr. John Polywka to purchase land where a small church was built and completed by 1901. The building was blessed and named St. Nicholas Church after St. Nicholas the Wonderworker. Two replacement structures followed to accommodate a growing community of worshippers—one in 1904 and the latest in 1966. From the early 1900s, the Basilian Fathers and the Sisters Servants of Mary Immaculate played a vital role in developing the spiritual and teaching foundations within North End Winnipeg.

June Dutka’s research and writing of the text is based on information found in parish records, church publications, and personal

Justin Yakiwchuk, Fr. Damien Dutka, OSBM, Fr. Isidore Dziadyk, OSBM, Fr. Zachary Shwaluk, OSBM, June Dutka, Cynthia Chuckree

interviews. “This church history is fascinating because it tells us so much of ourselves, our immigrant roots, our unique culture, and Byzantine-Ukrainian traditions. Parents and grandparents might well realize that the church history forms an important link with their past and so will add the book to their family archives for their children to review and learn how they all came to belong to St. Nicholas Church. The book might even act as a catalyst for all of us to remain ‘together for tomorrow’ as reflected in the title of the book,” says June Dutka.

“Together for Tomorrow” is available through the parish office at St. Nicholas Church (phone: 204-582-6695) at a cost of \$50 plus \$10 shipping cost.

Shirley Lisowski

ОСІННІ ОБРЯДИ НАШОГО НАРОДУ

Марія Комарницька

Не у давнину склалося таке прислів'я:
“Осінь наша мати — й жебрака нагодує”.

І дійсно, осінь завжди буває багата: у селянина повна стодола хліба: повні погребі городини та садовини — якблук, груш; пасічники мали на осінь у достатку меду і воску. Поруч з приємностями осінь таки має сумний образ поступового в'янення та завмирання природи: жовкне та падає листя з дерев, в'януть і відцвітають квіти, рослинність цілком зупиняє ріст, небо затягнене хмарами, завивають сумні вітри, наганяють якусь тугу й якийсь невимовний сум.

Ця пора року, з точки зору етнографії, була в давнину дуже цікава, багата на своєрідні звичаї, специфічну народну творчість, в чому саме й виявилась тодішня культура та світогляд. Треба сказати, що лише село з давніх давен є тим споконвічним джерелом народної творчості та звичаїв-обрядів, які відображують стародавню дохристиянську культуру. Восени відбуваються чисельні празники і своє-

рідні заботи.

Безсумнівно є те, що осінь мала чисельні святкування та обряди: і урожаю, і святкування шанування покійників, і організацію родинних зв'язків-шлюбів, і добросусідських родових взаємин. Не дивлячись на те, що осінь повинна була бути найбагатшою на різноманітні звичаї, на жаль вони збереглися найслабше. Основні джерела, за якими ми могли б бодай відносно дослідити осінні звичаї, привести до певної системи ті рештки, які збереглися до наших днів, такі: фольклор, рештки традицій, яких дотримуємося донині, археологія та чужоземні джерела (заувага проф. Степана Килимника).

Пройшов довший час, наша культура була під впливом інших чисельних культур. Друге це те, що при зміні світогляду та при активній боротьбі християнського світу з поганством — неперестувалась наша народна твор-

Лілія О. Куденко “Обжинки”

чість, звичаї прийняли інші назви, змішалась одні звичаї з іншими, а врешті багато і зовсім забуто, втрачено назавжди.

Я зупинюсь на призабутих звичаях, а саме на обжинках.

Український народ ще здавна опоетизував жнива, створив про цей період року численні звичаї, приповідки, казки, пісні і величну врочистість, що пізніше влилась у релігійний ритуал “Свято Урожаю”.

Саме свято обжинок виглядало приблизно так. Дожинаючи ниву, жінці чарують її своїм співом, величаючи за добрий урожай цього річчя, накликають майбутній, господарям бажають здоров'я і щасливо спо-

Ukrainian Catholic Women's League
of Canada — National Executive

Vera Buczynsky Ukrainian Studies Scholarship

The National UCWLC is offering one scholarship of \$500 to persons of Ukrainian Catholic descent who are planning to study the Ukrainian Language at the post-secondary level.

Applications are available from and should be submitted to:

Vera Buczynsky Ukrainian Studies
Scholarship Committee
209-500 Beaverhill Blvd.
Winnipeg MB R2J 4G9
204-256-6569

Deadline for receipt of complete applications is October 1st.

Ukrainian Catholic Women's League of Canada
National Executive

Mary Dyma Religious Studies Scholarship

The National UCWLC is offering one scholarship of \$1000 to persons of Ukrainian Catholic descent who are enrolled in religious studies at the graduate level.

Applications are available from and should be submitted to:

Mary Dyma Religious Studies Scholarship Committee
209-500 Beaverhill Blvd.
Winnipeg MB R2J 4G9
204-256-6569

Deadline for receipt of complete applications is October 1st.

In Memoriam donations
to the Mary Dyma Scholarship Fund gratefully accepted
Income tax receipts issued on request

жити: Судив нам Біг діждати, суди Боже і спожити, миром, в спокою, в добрім здоров'ю (цей запис з Полтавщини). У деяких місцевостях, а в тому і на Буковині, брали з поля "останній сніп", квітчали його волошками та іншим польовим зіллям, перев'язували двома перевеслами й урочисто несли його до господаря, співаючи: "Добра нивонька була, сто кіп жита зродила, і ще

ся похвалила, копу причепила".

Дуже багато тих цінностей нашої пракультури назавжди втрачено, хоч у загальному звичаї обжинок — безмежно-веселих, а поруч і журно-сумних, хвальних, благальних — відбивається і нинішня душа українського народу, його віра, бажання мрій і його культура.

Світової і вічної слави геніальні митці — Леонардо да

Вінчі, Мікельанджело, Тиціан, Кореджіо й багато інших творців-малярів подали нам картини обжинкового ритуалу заходу. Цим і допомогли нашій уяві краще зрозуміти, оцінити й відчувати безмежну людську радість закінчення праці людини — урожаю.

Марія Комарницька,
Організаційна референтка,
Крайова Управа ЛУКЖК

ОСОБИСТОСТІ PROFILES

YWCA Toronto young woman of distinction 2006

At the ripe age of nine, Larissa Vingilis-Jaremko founded the **Canadian Association for Girls in Science (CAGIS)**. Many of the girls Ms. Vingilis-Jaremko grew up with enjoyed neither science nor math, and believed these were subjects better left to the boys.

Ms. Vingilis-Jaremko thought differently.

Her mother, a member of the Canadian Association of Women in Science, had introduced her to many women who worked in science, technology, engineering and mathematics. With these women as role models, Ms. Vingilis-Jaremko learned early on that women as well as men could excel in these fields. She founded CAGIS to pass on the benefit of her perspective and has grown it from a local chapter to a Canada-wide organization for girls 7 to 16.

Also, Ms. Vingilis-Jaremko develops and co-writes the children's book series, *Science Squad Adventures*, which has already sold 4,000

continued on page 36

YWCA's Winnipeg Woman of Distinction Award 2005

Cherry Karpysheva, General Manager, Prairie Theatre Exchange (Winnipeg, Canada) was awarded the YWCA-Women of Distinction Award in Arts, Culture and Heritage.

Cherry's career in the professional theatre began at the Manitoba Theatre Centre (Winnipeg, Canada) as Secretary to the Theatre School. By 1992, she was General Manager at the Prairie exchange Theatre. During her time at PTE, her responsibilities include managing the administrative, box office and front of house staff, engaging artists and directors,

being responsible for the budget, overseeing PTE's 42,000 square foot facility and working with the Board of Directors.

Highlights of her time at PTE include: (1) working with Dr. Stella Hryniuk in bringing the Odessa Ukrainian Music and Drama Theatre (from Odessa, Ukraine) to PTE in November 1993. This was an amazing project where the Odessa company performed the production of *Marilyn Mudrow* in Ukrainian on PTE's mainstage. Immediately following, the play was performed by PTE's company in English which

continued on page 36

Ukrainian American **Heide Stefanyshyn-Piper**, Commander, US Navy, is a member of NASA's space shuttle Atlantis which took off to resume construction of the International Space Station last month. From Minneapolis, she had an MA mechanical engineering degree from MIT and speaks both Ukrainian and German (learned from parents). Canada's Steven MacLean was among the six astronauts.

"It is the result of hearts and minds of idealistic young men proud of their Ukrainian heritage. It is rooted in the basic human need for identity, a sense of belonging to a group sharing common values and fulfillment through group achievement. It is inspired by the storied legacy of a grandfather. It is galvanized into reality by historic events. It is the Ottawa Ukraina Soccer Club formed in 2005. Their uniforms are in Ukraine's official colours of blue and yellow with the Tryzub or Trident as their team symbol." — Andriy Popowych

Who Are These Handsome Fellows?

Ottawa Ukraina Soccer Club – Spring 2006

Top Row: Bohdan Kaluzny, John Udell, Andriy Hluchowecy, Sergey Kovalenkov, Kenny Porter-Ivanchuk, Constantin Sharypkin, Marc Lapointe-Denysewych. **Bottom Row:** Mark Shwed, Nick Radzichowsky, Scott Makischuk, Walter Usyk, Andriy Popowych, Luke Makischuk, Eric Lapointe-Denysewych, Danylo Popowych, Absent from photo: Taras Figol, Andriy Sawchuk, Alex Zaslavsky, Alex Popowych, and Mike Popowych. New players for summer season: Max Padalko, Roman Dzioba, Yuriy Yakubtsov, David Budnaruk, Michael Baran, Brian Budnaruk, Mike Herasimenko, and Yuriy Derkach.

By Andriy Popowych

The idea for establishing the national capital's first Ukrainian soccer club was conceived by Marc Lapointe-Denysewych, a former top goal scorer in the Canadian Interuniversity Athletic Union and highest goal record holder at Carleton University. His grandfather, Boris Denysewych, emigrated from Ukraine to Canada after WWII and, with other new Ukrainian Canadians, established a soccer club in Montreal. Named the Dnipro and later S.A. Ukraina it became a soccer powerhouse; Boris Denysewych, one of the leading strikers. Winning many city and provincial championships, it won the Dominion

Carling Cup in 1957, the symbol of supremacy of Canadian national amateur soccer.

Marc inherited his grandfather's archives including photographs and newspaper articles of the great Montreal Ukraina soccer teams. This moved him to establish Ukrainian soccer excellence in Ottawa.

Ukraine's historic qualification to the World Cup in 2005 and Ukraine's Orange Revolution generated pride in Ukrainian heritage. The timing was propitious to translate idea into action. Marc enlisted the assistance of a long time friend, Andriy Popowych who, along with brother Danylo, had been members of Ottawa's perennial Tier 1 city soccer champions and Ontario provincial

champions in the late 1990s at the high school level. Their call generated much interest, but players were accepted to join the team under one condition.

From the outset, only one qualification was established for membership in the Ottawa Ukraina Soccer Club—Ukrainian heritage from at least one parent. Apart from this common denominator, diversity characterizes the team. Skill levels range from competitive to beginner, ages vary from eighteen to forty three, and occupations include professionals, university students, technicians, artists, and members of the Canadian Armed Forces and police forces. Reflecting the transient population of Ottawa, play-

continued on page 36

copies in Canada. She regularly contributes to *Yes-Mag* and *New Moon* magazines and has been featured in magazines including, *National Geographic World*, *Extraordinary Girls*, *Canadian Family* and *Canadian Girls Who Rocked the World*, in which an entire chapter is dedicated to her and her work.

She has received invitations to give speeches and presentations at the **Canadian Institute for Health Research Roundtable on Women in Science, Industry Canada's Forum on Women in Science and Technology** and the **Harvard Experience-Bridges to Canadian Context**.

Ms. Vingilis-Jaremko's hard work and commitment to inspiring a love of science in young girls has been recognized receiving the **Natural Science and Engineering Research Council's Michael Smith Award** for excellence in science promotion and the **TD Canada Trust Scholarship** in 2001. Her knowledge and determination have led to invitations to participate in and advise the **Canadian Space Agency Roundtable** and the **Natural Science and Engineering Research Council Science Colloquium**.

While helping young women identify their scientific potential, Ms. Vingilis-Jaremko is realizing her own. Currently completing a life sciences degree at the University of Toronto, she pursues her dream and continues to break down gender stereotypes and barriers for young women in science, becoming a role model for girls and women everywhere. These reasons make 23-year-old Larissa Vingilis-Jaremko, this year's Young Woman of Distinction.

was directed by Ihor Ravitsky, Artistic Director of the Odessa company. All of the work was done through a translator. It was a wonderful opportunity for both companies to work together and definitely a milestone in the history of both the Odessa company and PTE. (2) the premiere of *fareWel* by local Aboriginal playwright Ian Ross in 1996 (for which he won the Governor General's Award for Drama in 1997). *fareWel* was invited to attend the Edinburgh Fringe Festival by the Traverse Theatre, Edinburgh in August, 2001. PTE was delighted to take *fareWel*, performed by an all Aboriginal cast, to this world-renowned theatre festival. (3) establishing the New Play Development Fund for the nurturing and development of playwrights.

Cherry has been a mentor to General Manager's across Canada who are beginning their careers in the professional theatre. Through the Government of Canada's Order in Council she was appointed a Trustee to the National Film Board of Canada in March of 1998. In June of 1998, she was appointed Chair of the NFB's Audit and Finance Committee a position she continued to hold throughout her 6-year term. Cherry has served as a Director of Carpathia Credit Union and the Winnipeg Chamber of Commerce and is a long-term volunteer for the theatre community both locally and across Canada. Cherry was awarded the YMCA-YWCA Women of Distinction Award in Arts, Culture and Heritage in May 2005 and is the recipient of the Canadian Actors' Equity Association Honorary Membership for 2006.

Who Are These Handsome Fellows? (continued from page 35)

ers originate from Eastern Central and Western Canada. Several were born in Ukraine. Ukrainian and English echo on and off the soccer field. Interestingly, this team of 30 players includes three sets of brothers.

The Ottawa Ukraina Soccer Club performed well in their inaugural season at the competitive men's Division 2 level during the fall/winter 2005 indoor campaign. The team finished fifth out of ten teams. Ukraina continued their momentum in the spring 2006 indoor season and were crowned league champions. In the current outdoor summer season, Ukraina is challenging for first place in a

ten-team league. Team successes so far exceed expectations.

But the importance of the Ottawa Ukraina Soccer Club lies beyond soccer. Bohdan Kaluzny, a PhD formerly from Montreal: "I really like that the team is diverse in age, background and education." Nick Radzichowsky, a manager from Ottawa "This group of guys isn't just about playing soccer; it's deeper than that. Many great friendships have evolved. The camaraderie on and off the field has bonded players and their families. Some players have even gotten jobs as a result." Players and families often spend time together through social activities.

The singing of *Mnohaya Lita* followed by generous and tasty bakeries from mothers, wives and girlfriends is now a well-established post game tradition on birthdays.

The Ottawa Ukraina Soccer Club provides yet another milieu in which to meet, share, broaden and strengthen Ukrainian ties. Through sport, it adds yet another more colourful thread in the rich and unique tapestry of the Ottawa Ukrainian community.

Andriy Popowych is one of four Popowych boys on the team, sons and nephew of Dania Popowych — Ottawa UCWLC past president, grandsons to Halyna Krisa — 50 year+ UCWLC and multiple-time president in Montreal.

Допоможуть овочі і фрукти

Дієті відводиться надзвичайно важливе місце в профілактиці серцево-судинних захворювань. Вживайте овочі та фрукти якомога частіше — за сніданком, обідом, вечерею. Найкраще їх їсти свіжими, можна також сухими або замороженими. Консервовані овочі та фрукти не такі корисні, оскільки містять багато цукру чи солі та мають менший вміст клітковини. Уникайте вживання просмажених овочів, а також овочевих салатів із великою кількістю сметани чи майонезу.

ЯК ПРАВИЛЬНО ХАРЧУВАТИСЯ?

Для того щоб відповісти на це запитання, потрібно врахувати безліч факторів: вік, потребу організму в основних харчових речовинах і особливості клімату, індивідуальні звички, національні традиції тощо. Думається, що нашим читачам стануть у нагоді рекомендації з раціонального харчування.

Харчуватися треба так, як того вимагає природа — їсти тільки тоді, коли ви відчуваєте голод. Так їдять маленькі діти, тварини. Нижче наводяться основні принципи харчування.

1 Їжте замість білого хліба чорний «повноцінний» хліб, випечений з борошна, змеленого з цілих зернин жита, вівса, ячменю. Такий хліб треба старанно жувати, що робить його ще кориснішим.

2 Якщо у вас є можливість, замініть цукор медом. Мед містить понад 70 необхідних речовин, що легко засвоюються організмом.

3 Якщо можливо, замість звичайної кухонної вживайте морську сіль. Ви не відчуєте різниці. Уникайте частого споживання солі.

4 Надавайте перевагу рослинним жирам перед тваринними. Взагалі намагайтеся вживати жирів якнайменше. Обмежуйте споживання твердих рослинних і тваринних жирів (вершкового масла, свинячого смальцю, жирної бринзи тощо). Споживайте нерафіновану соняшкову олію, оливкову олію тощо.

5 Спробуйте відмовитися від смажених страв. Навіть у здорових людей вони викликають підвищену кислотність.

6 Їжте якомога менше картоплі й більше рису. Картоплю завжди варіть у шкірці. Печену картоплю можна їсти разом зі шкіркою, у такому вигляді вона корисніша.

7 Ніколи не наїдайтесь досита. Шлунок повинен бути наповнений приблизно на дві третини. Практично потрібно встати з-за столу раніше, ніж ви відчуєте насичення.

Календар Сам Соби Лікар 2003, Преса України, Київ

Останнє слово ... last word

Dear Friends, Дорогі читачі,

Політична ситуація в Україні принесла багато гіркоти аж у Канаду. Поведінка Президента Ющенка в нейтралізації Оранжевої коаліції на користь теперішнього прем'єр-міністра Януковича є ганебна. Так, так, але чи це наша справа, питаєте?

Очевидно, що так. Це наша справа як канадських демократів. Наша справа з обуренням критикувати непошану Президента до волі народу, який дав Юлії Тимошенко владу в формі Оранжевої коаліції, а на яку Президент не дав згоди — чекаючи чотири місяці — а тоді було запізно.

Це наша справа як чесних людей, які вимагають в своєму канадському уряді етики і пошани до закону і вважають, що ці цінності треба плекати і в Україні. Це наша справа, коли ці цінності топчуть, тим більше тоді, коли топчуть на користь олігархів, які вчора фальсифікували вибори, а сьогодні головують у проводі держави. В Україні ходить гіркий жарт: за крадену капусту сидить бідний у тюрмі, а за крадіж мільйонів доларів дістанеш найвищі урядові пости, ще й імунітет від кримінального слідства!

Це наша справа, коли бідні стають біднішими, а багатші розпихаються і чваняться, в кого

більше грошей у Швейцарському банку. Наша, коли молодих дівчат манять у проституцію, а старші вмирають передчасно. Наша, коли мільйони виїжджають в пошуку за працею, а скарби України — метал, нафто-газ, ліс — використовують лайдаки як особисту власність.

Так, легше сказати, що моя хата з краю... Але, як сказав геніальний Іван Франко: "Пам'ятай, що на тобі стан мільйонів стоїть". Ми є діти Божі, і вони теж. Рівно ж, це наші брати і сестри. Наша справа: подати руку обезсиленим. І показати пальцем на зло. Або й більше.

З задоволенням почую Ваші думки.

I am proud of this issue of *NASHA DOROGA*. Why? Because again, we managed to accomplish a few "firsts". And doing something new for the first time may not be easy but feels good when progress is made.

Many, if not most Ukrainian organizations in Canada, actually around the world and, in fact, all not just the Ukrainian ones, pay lip service to the view that *the young are our future*. Those who go beyond the words and deliver action can boast of success.

In this issue *ND* profiles some of Canada's bilingual schools and hears testimonials from young people who attend them. How

optimistic they are; how dedicated. They rejuvenate and motivate with their enthusiasm. We hope the profiling will encourage others to send their children to our schools and, in turn, encourage parents to read Ukrainian publications like *ND*. Win, win. Also, we profile exceptional women who have distinguished themselves nationally in science, theatre and internationally in space. We want the best for our kids; these young women are the best. And they did it through excellent education, hard work, and no doubt, influential parents. Bravo!

We also acknowledge some wonderful young men who have come together for sports but, in fact, are rejuvenating the Ukrainian community life in Ottawa which is suffering somewhat from atrophy and lack of initiative as are many communities in the diaspora who have succumbed to process, photo ops and meetings as substitutes for action. In the next issue we will familiarize readers with the Ukrainian youth organizations in Canada. All of this to help focus on that which is our future: the young ones.

I look forward to hearing what you have to say about this and any of the other issues we raise in *ND* or on any subject that touches our lives. Simply email your views to me. The address is on pg. 6.

Irene Harasemljuk Young Artist

It all started with a little girl writing letters and drawing pictures, then sending them to her Baba living in Europe.

Using crayon to draw and colour her picture, she depicted a farmhouse, a pond with ducks, green grass and blue sky.

Now, Irene Harasemljuk, an Edmonton native, is twenty-three years old. An honours graduate from Austin O'Brien's Ukrainian Bilingual Program, she is studying design at the University of Alberta. The inspiration and support from her teacher, Fine Art instructor Sylvia Leschyshyn, gave Irene the confidence to nurture and enrich her natural talent in fine art.

The young artist chooses projects that challenge, demand great patience, and acute attention to detail. Among her most time consuming ones are a 2' x 4' paper collage of Van Gogh's Sunflowers, and a miniature 3-D paper church. She likes to work in various media—manipulating, combining and experimenting with them. When life gets stressful, she finds outlet for her feelings through her art.

Proud of her accomplishments in school and contributions to her Ukrainian community, she is the recipient of many scholarships and awards. She shares her talent and energy with others—as a counsellor at Camp Oselia Ukrainian Children's Camp and on the Ukrainian Catholic Youth Council. She finds strength and support in her faith, community, and her family.

Her artwork was featured in *Acua Vitae*, Ukrainian Council for the Ukrainian Arts semi-annual publication.

Untitled. © Irene Harasemljuk. Edmonton. Reproduced with permission.

Конкурс фото ЛУКЖК Додатковий переможець
✧ UCWLC Photo Contest Runner-up
Мішел ПАЛСИТ ✧ Michelle PALSITT
(Групи ✧ People in group category)

UCWLC Photo Contest winners will be profiled in the spring 2007 issue. ✧ Переможці фото конкурсу ЛУКЖК одержать нагороди в весняному, 2007 числі НД.